

Tid: Onsdagen den 28 oktober 2014, kl. 10.30.
Plats: Professorn, plan 8 universitetsförvaltningen.

Närvarande

Dieter K. Müller, dekan, professor, geografi och ek. historia
Ulrika Haake, prodekan, docent, pedagogik ordf.
Kalle Eriksson, studentombud
Maria Kapell, studentombud
Simon Lindgren, professor, sociologi
Ruth Mannelqvist, professor, juridiska inst.
Urban Markström, docent, socialt arbete
Anna Renström, doktorand, pedagogik

Tjänstgörande suppleant

Sofia Isberg, universitetslektor, Handelshögskolan

Övriga närvarande

Nils Eriksson, utbildningsledare
Per Höglund, kanslichef
Åsa P Isaksson, fakultetssamordnare sekr.
Annika Nordlund, ansv. Samverkan, docent närvarande t.o.m. § 19 B
Magnus Wikström, vicedekan, professor närvarande t.o.m. § 20

Frånvarande

Niklas Eklund, docent, statsvetenskap (anmänt förhinder)
Charlotte Wiberg, docent, informatik (anmänt förhinder)

Ärende

Mötesformalia

14. a) Utseende av justeringsperson att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

b) Fastställande av föredragningslistan.

Beslut eller annan åtgärd

Fakultetsnämnden beslutar

- att uppdra åt prodekan Ulrika Haake att vara ordförande vid dagens sammanträde samt
- att uppdra åt studentombud Maria Kapell att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

Fakultetsnämnden beslutar

- att behandla ärenden rörande utbildning och regler för utseende av sakkunniga före ärendet Resursfördelning/budget 2016 samt
- att med de ändringar i paragrafnumrering som följer av ovanstående fastställa det utsända förslaget till föredragningslista.

Ärende

Anmälningens ärenden

15. Anmälan av protokoll från sammanträdet den 29 september 2015.

16. Anmälan av
  - a) beslut fattade vid dekanens beslutsmöte.

  - b) beslut fattade av utbildningskommittén.

  - c) beslut fattade av programråden.

  - d) beslut fattade av styrelsen för Idrottshögskolan vid Umeå universitet (IH).

  - e) ärenden behandlade vid Informationsmöte för fakultetsnämnd/prefekter 2015-10-28.

Beslut eller annan åtgärd

- Ad acta.
Protokoll, bilaga § 15.
- Ad acta.
Bilaga § 16 A:1-2.
- Utbildningsledare Nils Eriksson kommenterar § 12 (Diskussion av rapport kring avancerad nivå). Frågeställningar rörande utbildning på avancerad nivå kommer att behandlas av utbildningskommittén och därefter fakultetsnämnden vid ett senare tillfälle.
- För övrigt läggs protokollet ad acta.
Bilaga § 16 B.
- Masterprogrammet i kognitionsvetenskap, 2015-09-07
  - Digital medieproduktion, 2015-09-17
  - Kostvetarprogrammet, 2015-05-19
  - Sociologiprogrammet, 2015-09-21
  - Dietistprogrammet, 2015-05-25
  - Kandidat- och magisterprogram i biblioteks- och informationsvetenskap, 2015-09-29.
- Ad acta.
Bilaga § 16 C:1-6.
- Ad acta.
Bilaga § 16 D.
- Ad acta.
Bilaga § 16 E.

Ärende

Beslut

17. Umeå universitet Vision 2020
Samhällsvetenskapliga fakultetens delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018, dnr FS 1.1-1673-15.

Beslut eller annan åtgärd

Prodekan Ulrika Haake och dekan Dieter K. Müller ger en bakgrund till ärendet samt informerar om upplägget och arbetet med att uppdatera fakultetens visionsdokument inför perioden 2016-2018.

Dieter K. Müller kommenterar innehållet och fakultetens föreslagna strategier för målområdet "Långsiktighet möjliggör högt risktagande".

Docent Annika Nordlund informerar om målområdena "Kreativa miljöer stimulerar till dynamiska möten" och "Samverkan skapar utveckling och stärker kvalitet" och de fakultetsspecifika strategier som föreslås för respektive område.

Ulrika Haake informerar om upplägget och de föreslagna målen och strategierna för målområdet "Utbildning för gränslös kunskap".

Vicedekan Magnus Wikström kommenterar de föreslagna strategierna för målområdet "Forskning som spränger gränser".

Kanslichef Per Höglund redovisar de föreslagna strategierna för målområdet "Det goda och effektiva universitetet".

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet. Några förslag om tillägg och mindre justering av dokumentet lämnas.

I anslutning till detta ärende redovisar Dieter K. Müller sin skrivelse "Kommentar kring hur resultat av *Utvärdering av forskningskontrakten vid Umeå universitet* har tillvaratagits i VP 2016-2018".

Ärende

17. Umeå universitet Vision 2020

Samhällsvetenskapliga fakultetens delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018, dnr FS 1.1-1673-15, forts.

18. Inrättande av freds- och konfliktstudier som huvudområde på masternivå, dnr FS 3.1.2-1548-15 .

Beslut eller annan åtgärd

Fakultetsnämnden beslutar

- att med tillägg av
  - ett kort inledande stycke där syftet med visionsdokumentet förklaras,
  - information om verksamheten med prefektseminarier och lärardagen (i delmålsområde: Det goda effektiva universitetet) och
  - några smärre justeringar

tillstyrka förslaget till delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018 i enlighet med vad som framgår av bilaga § 17.

- att överlämna visionsdokumentet till rektor för beslut samt
- att överlämna dekan Dieter K. Müllers skrivelse om forskningskontrakten till rektor.

Utbildningsledare Nils Eriksson ger en bakgrund till ärendet samt presenterar ett förslag till inrättande av freds- och konfliktstudier som huvudområde på masternivå. Ämnet finns sedan tidigare inrättat på magisternivå. Bakgrund och ansökan, bilaga § 18.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Fakultetsnämnden beslutar

- att föreslå rektor att inrätta freds- och konfliktstudier som huvudområde på masternivå.

Ärende

19. a) Revidering av utbildningsplanen för Masterprogram i krishantering och fredsbyggande, dnr: FS 3.1.3-1472-15.
- b) Revidering av examensbeskrivningarna för filosofie master- respektive magisterexamen i freds- och konfliktstudier, inriktning krishantering och fredsbyggande.

Beslut eller annan åtgärd

- a) Utbildningsledare Nils Eriksson presenterar ett förslag till revidering av utbildningsplanen för Masterprogram i krishantering och fredsbyggande.

Förslaget till revidering bygger på att freds- och konfliktstudier inrättas som huvudområde på masternivå och utgörs av smärre språkliga justeringar av utbildningsplanen.

Fakultetsnämnden beslutar

- att, under förutsättning av att rektor beslutar om inrättande av freds- och konfliktstudier som huvudområde på masternivå, fastställa förslaget till revidering av utbildningsplanen för Masterprogram i krishantering och fredsbyggande i enlighet med vad som framgår av bilaga 19 A.

- b) Utbildningsledare Nils Eriksson presenterar ett förslag till revidering av examensbeskrivningarna för filosofie master- respektive magisterexamen i freds- och konfliktstudier, inriktning krishantering och fredsbyggande.

Även detta förslag bygger på att freds- och konfliktstudier inrättas som huvudområde på masternivå och innebär mindre språkliga justeringar av examensbeskrivningarna.

Fakultetsnämnden beslutar

- att, under förutsättning av att rektor beslutar om inrättande av freds- och konfliktstudier som huvudområde på masternivå, tillstyrka förslagen på revidering av examensbeskrivningarna i enlighet med vad som framgår av bilaga § 19 B samt
- att överlämna dessa förslag till rektor för beslut.

Ärende

20. Revidering av fakultetens riktlinjer för utseende av sakkunniga, dnr 502-1126-10.

Beslut eller annan åtgärd

Prodekan Ulrika Haake ger en bakgrund till ärendet samt presenterar ett förslag till revidering av fakultetens riktlinjer för utseende av sakkunniga. Förslaget innebär en minskning av antalet sakkunniga, från två till en, vid tillsättning av utan-nonserade universitetslektorat respektive biträdande universitetslektorat och där bedömningen är att det finns endast en behörig sökande.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Fakultetsnämnden beslutar i enlighet med Ulrika Haakes förslag

- att fastställa revidering av fakultetens riktlinjer för utseende av sakkunniga i enlighet med vad som framgår av bilaga § 20.

21. Resursfördelning/budget 2016 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS 1.3.2-1672-15.

Kanslichef Per Höglund presenterar ett förslag till resursfördelning/budget 2016 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Fakultetsnämnden diskuterar frågor i anslutning till det presenterade förslaget till resursfördelning och budget.

Fakultetsnämnden beslutar

- att fastställa fördelningen av anslag till forskning/forskarutbildning enligt avsnitt 1 (sid 7-15).
- att fastställa ramar, utbildningsuppdrag, antal platser på program, prislappar och kursutbud till institutioner och enheter i enlighet med avsnitt 2 (sid 22-36) och bilaga 1.
- att fastställa fördelning av lokalintäkter i enlighet med avsnitt 3 (sid 37-40).

Ärende

21. Resursfördelning/budget 2016 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS 1.3.2-1672-15, forts.

22. Sammanträdesdatum vt 2016.

Beslut eller annan åtgärd

- att fastställa fördelningen av täckningsbidrag till universitetsgemensamma kostnader i enlighet med avsnitt 4 (sid 44-45).
- att fastställa budget för fakultetsgemensamma stödfunktioner samt fördelning av täckningsbidrag till institutioner för detta ändamål enligt avsnitt 5 (sid 46-52).
- att fastställa budget för senare/särskild fördelning enligt avsnitt 6 (sid 53-63)

För ovan hänvisningar till avsnitt/bilaga se bilaga § 21.

Fakultetsnämnden beslutar

- att sammanträda den 22 mars 2016 enligt följande uppläggning:
Information: kl. 08.30-10.30
Beslutsmöte: kl. 10.30-

Sedan tidigare har följande datum fastställts:

- 3 februari
- 20 april
- 8 juni
- Reserv: 18 maj

Justeras:

Ulrika Haake

Maria Kapell

Vid protokollet:

Åsa P Isaksson

Fotograf: Ingrid Söderbergh

Förslag: Delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden
2015-10-28
Dnr FS 1.1-1673-15

Inledning

Med utgångspunkt från Umeå universitets strategidokument Vision 2020 - delmål 2016-2018 (Dnr: UmU 200-1111-12) har den Samhällsvetenskapliga fakulteten utarbetat egna delmål som kommer ligga till grund för fakultetens verksamhet under perioden 2016-2018.

Långsiktighet möjliggör högt risktagande

Visionsmål 1.1.1 Universitetet har implementerat ett resursfördelningssystem som ökar förutsättningar för nydanande forskning.

Analys

Aktiviteter på universitetsnivå

Visionsmål 1.1.2. Fakulteten har implementerat tydliga och internationellt konkurrenskraftiga karriärvägar, inkluderande resursstabila "tenure tracks".

Analys

Fakulteten har idag få karriärtjänster inte minst på grund av ekonomiska begränsningar. Fler anställningar av biträdande lektorer är önskvärda. I vilken takt och omfattning biträdande lektorat ska införas återstår att fastställa och beror dels på kompetensförsörjningsbehovet och dels på fakultetens fortsatta finansiella utveckling där också avvägning gentemot andra prioriterade satsningar måste göras. Här kan det nämnas att fakulteten har tagit över ansvaret för medfinansiering av Wallenberg Academy Fellows (WAF) och Pro Futura Scientia vilket är en direkt konkurrerande kostnadspost som dock avser en satsning i samma syfte som biträdande lektorat.

Fakulteten har för närvarande en Wallenberg Academy Fellow och ytterligare en kandidat som kan vara aktuell för satsningen från och med 2016.

Strategier

Fakulteten behöver skaffa sig bättre kunskap om vad våra yngre forskare presterar när det gäller publicering och förmåga att dra in externa medel, men vi behöver också vidta åtgärder som gör det möjligt att följa gruppen nya och yngre forskare. Det handlar inte enbart om att identifiera enskilda personer utan också att utveckla ett system där vi inte riskerar att tappa personer. För att stödja forskare i karriären och skapa förutsättningar för att uppnå excellens vill fakulteten satsa på;

- utlysning av ett antal biträdande lektorat (beroende av antalet WAF och Pro Futura-innehavare)
- tid för docenters forskning motsvarande en ökning av kompetensutvecklingstiden med 10 % (se även 1.1.4)
- andra riktade satsningar av strategisk art.

Uppföljningskriterier

Dels redovisning av ökning av antal biträdande lektorat dels uppföljning av innehavarnas prestation när det gäller publicering och externa anslag.

Visionsmål 1.1.3. Fakulteten har implementerat ett system för högre lärarbefattningar (lektorat och professorer) med ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.

Analys

Professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet har haft mycket olika förutsättningar. Vi har därför genomfört en omställning som garanterar professorer fakultetsfinansiering och forskningsutrymme motsvarande 40-60 %. I sina anställningar undervisar de mellan 20 – 60 % respektive forskar mellan 40 – 80 %. Vi har också infört en ny regel som stipulerar att alla professorer och docenter ska undervisa minst 20 % av heltid. De planerade förändringarna innebär att alla professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet i normalfallet är 100 % finansierade av anslag. Fakulteten har infört ett nytt finansieringssystem för professorer som i normalfallet innebär full finansiering.

Länk: Fakultetens [modell för finansiering av forskning/forskarutbildning](#).

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Ändå avslöjar bibliometriska analyser att det kvarstår stora utmaningar inte minst när det gäller forskningens "impact", vilket bland annat kan förklaras genom de delvis ryckiga finansieringsformerna för forskning och anställningar.

Samtidigt måste det konstateras att bibliometriska analyser baserade på Web of Knowledge endast fångar delar av samhällsvetenskapen vilket påverkar såväl publicerings- som citeringsnivåer. Google Scholar erbjuder ett mer inkluderande perspektiv, men har också svagheter och tillåter endast i begränsad omfattning mer djupgående analyser. Båda analysverktygen levererar dock liknande bilder.

Det kan dock konstateras att professorernas publicering har under de senare åren utvecklats positivt, såväl när det gäller den totala volymen som när det gäller den genomsnittliga produktionen (enligt fakultetens beräkningssystem).

Publ.-poäng	Summa	Genomsnitt per professor
2009-2012	999	14,3
2010-2013	1181	16,9
2011-2014	1212	17,3

Även det genomsnittliga H-index-värdet (Google Scholar) har ökat från 10,4 år 2012 till 13,0 år 2014. Professorernas samlade forskningsanslag enligt kontraktsbeloppsskontot har ökat från 41 MSEK år 2014 till 47 MSEK år 2015 (augusti).

Vi har också konstaterat att endast ett fåtal professorer på fakulteten utmärker sig när det gäller citeringar och externa medel. Endast en grupp på ca 4-5 professorer uppnår excellenta resultat när det gäller båda dessa faktorer. Förklaringen för detta ser vi i finansieringssystemet som har gjort professorer beroende av externa anslag. Detta har inneburit att för stunden aktuella forskningsteman prioriterats istället för fördjupningar i redan påbörjade satsningarna. Resultatet är en professorskår som utmärker sig genom stor

bredd men litet djup i forskningen. Fakulteten saknar därför, med få undantag, internationellt erkända och ledande experter inom sina områden. En målsättning måste därför vara att stimulera excellens i forskning. Fakulteten vill därför satsa på sabbatsterminer för att ge professorer möjlighet att fokusera på forskning samt att bygga ut internationella nätverk. Det kan dock konstateras att professorerna redan nu i stor utsträckning publicerar i samarbete med forskare utanför fakulteten; åren 2010-2013 publicerades 55 % av alla registrerade arbeten tillsammans med forskare utanför fakulteten. Åtgärderna förväntas också bidra till att göra professurer vid fakulteten intressanta och bör locka sökande både nationellt och internationellt.

Ett annat problem som vi kan se är att fakultetens forskare tappar när det gäller citeringar men att publiceringarna ökar. Det kan vara så att våra forskare publicerar sig bra men gör det i "fel" tidskrifter. För att ge oss bättre kunskap och även underlag för kommande beslut och strategiarbete har fakulteten lagt beställning om nya bibliometriska körningar. Det handlar om att få bättre kunskap om skillnader mellan olika ämnen och ämneskonstellationer, inte minst med tanke på arbetet med att formulera publiceringsstrategier samt för att kunna fastställa vilka uppföljningskriterier som fakulteten ska använda sig av. Se t ex fakultetssiffrorna ur VR:s fördelningsunderlag 2010-2014.

Länk: [VR:s fördelningsunderlag](#)

Vi ser också ett behov att kunna erbjuda gruppen docenter bättre villkor. Se även 1.1.3

Strategier

För att kunna förändra och förbättra verksamheten krävs flera olika samverkande strategier som alla har till mål att ge våra forskare och anställda en långsiktighet i vardagen som möjliggör högt risktagande och som kan ge förutsättningar för att producera forskning som spränger gränser. Det handlar bland annat om att skapa förbättrade planeringsförutsättningar för olika aktörer genom att arbeta för längre planeringshorisonter samt genomföra åtgärder för att stimulera högkvalitativ forskning.

Den övergripande strategin är att ge fakultetens forskare tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att dra in öka forskningsanslag samt att inledningsvis börja arbetet med en översyn och åtgärder som berör professorsgruppen och i viss mån docenterna.

Fakulteten avser att från och med höstterminen 2016 inrätta en sabbatstermin efter var sjunde termin för att förstärka professorernas möjligheter att fokusera på forskning, som ett första steg i arbetet med att skapa ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.

Fakulteten avser att stödja arbetet inom fakulteten genom att vidareutveckla publiceringsstrategier för ökat genomslag av fakultetens forskning både med avseende på publicering och citering.

Fakulteten ska utveckla en kommunikationsplan för att såväl hitta nya former som att utveckla en systematisk spridning av information om samhällsvetenskapliga forskningsresultat vid sidan av redan befintliga system.

Uppföljningskriterier

Bibliometri och externa medel.

Fakulteten förväntar sig att de positiva effekterna av ett program för sabbatical kommer att spridas över ett antal år, vilket gör det svårt att mäta alla positiva överspillningseffekter. Utfall i form av ökat samförfattande

med utländska forskare är inte kanske synligt inom den första tre-års perioden efter genomförd sabbatical. Vi tror inte heller att professorernas sabbatsterminer direkt kommer att leda till en ökad frekvens av doktoranders utlandsvistelser för att ta ett exempel, men vi tror att det på längre sikt kommer att stödja detta men även andra aktiviteter.

Visionsmål 1.1.4. Fakultetens högre lärarbefattningar, lektorat och professurer, innehåller en dynamisk blandning av forskning och utbildning som främjar kvalitet i utbildningen likväl som i forskningen.

Analys

Samhällsvetenskapliga fakultetens stora utmaning inför den kommande planeringsperioden ligger i att visa så väl forskningsresultat och relevansen av samhällsvetenskaplig forskning samtidigt som vi ger våra forskare förutsättningar att framgångsrikt attrahera externa bidragsgivare och publicera forskningsresultat i högt rankade tidskrifter. I sin tur ska detta ge överspillningseffekter på undervisningen på samtliga nivåer och bidra till en positiv utveckling av all verksamhet vid fakulteten.

Att professorer och delvis docenter idag i begränsad omfattning deltar inom undervisningen på grundnivå innebär att studenterna ofta inte möter fakultetens mest erfarna forskare förrän tidigast på avancerad nivå.

Strategier

Professorer och lektorer ska i normalfallet undervisa på grund och avancerad nivå åtminstone 20 % per läsår (se även delmål 2.7).

Fakulteten stödjer docenternas kompetensutvecklingsmöjligheter genom att 85 000 kr årligen används för att förstärka kompetensutvecklingstiden och ge docenterna åtminstone 30 % tid för forskning i sin anställning. (se även 1.1.2.)

Den ursprungligt planerade satsningen på paket för ledande professorer inom fakulteten kan för närvarande inte genomföras på grund av den minskade höjningen av forskningsanslaget.

Fakulteten avser att synliggöra goda exempel på framgångsrika forskare inom olika grupper för att både lyfta fram förebilder men också att visa uppskattning för gjorda insatser men andra än rent monetära belöningar.

Fakulteten avser att skapa förutsättningar för att ge institutioner och enheter olika former av stöd beroende på verksamhetens särskilda behov.

Uppföljningskriterier

Professorer och docenters undervisning följs upp med hjälp av bemanningsplaneringssystemet (BPS).

Avsättning för docenters forskning respektive riktade satsningar till framgångsrika forskare; bibliometri.

Kreativa miljöer stimulerar till dynamiska möten

Visionsmål 1.2.1: Samhällsvetenskaplig fakultet har i dialog med universitetsledningen påbörjat en utredning om möjligheten att utveckla en interaktiva fokus-, lär- och innovationsmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter.

Analys

Frågan har hög angelägenhetsgrad och idéer kring utformning av miljöer för att stötta detta visionsmål diskuteras vid fakulteten. Vid Institutionen för informatik och Institutionen för psykologi har det utvecklats lokaler med kraftfullt IT-stöd för videokonferenser och annat teknikberoende samarbete. Inom psykologi har det dessutom i anslutning till psykologmottagningen byggts upp lärmiljöer som bl.a. används i samverkan med det omgivande samhället. En utredning har också initierats kring möjligheten att skapa en attraktiv forsknings- och lärandemiljö i Beteendevetarhuset för samverkan mellan studenter, lärare/forskare, forskarstuderande och aktörer från det omgivande samhället.

Konkretisering av målet

Fakulteten har som mål att, i samråd med universitetsledningen, utveckla *en* interaktiv fokusmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter. En genomförd utredning pekar på att en dylik fokusmiljö i anslutning till Beteendevetarhuset är av stort värde.

Strategier

En projektgrupp är tillsatt och arbetar med att konkretisera, planera och ta fram kostnadsberäkningar för den planerade miljö, samt föra en dialog med universitetsledningen. En konkret plan på genomförande med tillhörande budget beräknas vara klara vid årsskiftet 2015-16 för att sedan genomföras om positivt beslut tas under den kommande VP perioden.

Uppföljningskriterier

Fakultetsledningen kommer även fortsatt att följa och driva på processen med att ta fram ett förslag för fokusmiljö i Beteendevetarhuset samt utveckla den planerade fokusmiljön under 2016-2018.

Visionsmål 1.2.2 (nytt): Samhällsvetenskaplig fakultet har utvecklat interaktiva fokusmiljöer och lärmiljöer som redskap för ökad kvalitet i utbildningen ur ett pedagogiskt, internationaliserings- och samverkansperspektiv

Analys

Frågan har hög angelägenhetsgrad och arbetet har redan påbörjats. Vid fakulteten finns institutioner som ligger långt framme när det gäller kreativa miljöer och nätbaserad undervisning. Informatik, Pedagogik och Tillämpad utbildningsvetenskap är institutioner där kompetensen är hög, man har utvecklat olika koncept för nätbaserade undervisning och man har haft en omfattande volym studenter på nätbaserade kurser. Dessa institutioners stora erfarenheter av denna typ av undervisning med olika typer av plattformar är av stor vikt för fakulteten liksom för hela universitetet. Exempelvis har Pedagogiska institutionen utvecklat en mängd lärplattformar som är anpassade utifrån program och kursers särskilda behov. Det gäller både institutionens fristående kurser i pedagogik men även uppdrag för Samhällsvetenskapliga fakulteten, Lärarhögskolan och Medicinska fakulteten.

Vid institutionerna för Informatik och Psykologi har det utvecklats lokaler med kraftfullt IT-stöd för videokonferenser och annat teknikberoende samarbete. Inom psykologi har det dessutom i anslutning till psykologmottagningen byggts upp lärmiljöer som bl.a. används i samverkan med det omgivande samhället. En utredning har också initieras kring möjligheten att skapa en attraktiv forsknings- och lärandemiljö i beteendevetarhuset.

Fakulteten har arbetat med utformandet av Samhällsvetarhuset som en interaktiv lärmiljö. I arbetet har studenter och lärares synpunkter tillvartagits genom intervjuer i fokusgrupper och en SWOT-analys har genomförts. De aktuella lärosalarna har möblerats så att största möjliga flexibilitet ska kunna uppnås bl.a. genom stolar, bord, "whiteboards" på hjul. Teknisk utrustning i form av en mängd digitala skärmar har installerats, bl.a. "touch screens".

Två salar har slagits samman till en större sal för studentgrupper om 60, med videokonferensutrustning samt en blockvägg som gör att den även kan användas som två mindre salar. Lärosalarna har en grundmöblering där en av salarna utformas efter grupparbeten, de övriga har en "traditionell" lärosalsmöblering men med möjlighet till snabb anpassning efter aktuella behov.

I det fortsatta arbetet med etapp 2 kommer det även vara av vikt att bli medveten om på vilket sätt undervisningen och pedagogiken kommer att kunna utvecklas i denna typ av miljöer. Här blir aktuell och pågående forskning och erfarenheter viktiga att nyttja i det fortsatta arbetet.

Konkretisering av målet

Fakulteten har som mål att nyttja de möjligheter som dessa nya interaktiva fokusmiljöer och lärmiljöer, som redskap i ökad kvalitet i utbildningen ur ett pedagogiskt, internationaliserings- och samverkansperspektiv. Detta mål har tydlig koppling till Visionsmål 2.1 (Ett utbildningsprogram (socioonomprogrammet) samordnas fullt ut mellan campus och nät till 2018). Erfarenheterna av detta arbete kommer att utgöra en viktig grund för utvecklingen av andra potentiella program.

Detta ligger också i linje med fakultetens målsättning om fortsatt utveckling av nätutbildning och "blended learning", vilket också är uttalat i fakultetens strategiska satsningar inom grundutbildningen under perioden 2016-2018.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom grundutbildningen för perioden innehåller utvecklingsprojekt som ligger i linje med visionsmålet, där utvecklingsprojekt särskilt stötta utvecklandet och användandet av flexibla och interaktiva lärmiljöer samt kompetenshöjning hos lärare vad gäller förmåga att nyttja modern teknik och undervisningsformer som stödjer ökad kvalitet i utbildningen. Se även strategier för Visionsmål 2.1.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen av den miljö som för utvecklats i Samhällsvetarhuset och dess nyttjande kommer att följas fortlöpande bl.a. genom utvärderingar riktade till dem som nyttjar de nya lärmiljöerna. Detsamma gäller för den planerade lärmiljön i Beteendevetarhuset.

Samverkan skapar utveckling och stärker kvalitet

Sammanfattande analys för delmålen 1.3.1, 1.3.3. och 1.3.4

För en samhällsvetenskaplig fakultet är det naturligt att samverka med det omgivande samhället. Vid fakulteten finns en rad olika aktiviteter av samverkanskaraktär, dels genom ämnenas naturliga samarbetspartner, uppdragsutbildningar, uppdragsforskning, arbetslivsanknytning inom utbildning, forskning i samverkan med offentlig sektor och/eller näringsliv dels en rad olika former av populärvetenskaplig spridning av forskning.

Det finns ett uttalat behov av meritvärde för samverkan samt en tydlig utvecklingspotential vad gäller mobilitet och regionalt engagemang. Fakulteten ser fortsatt ett behov av att utveckla det innovationsstödjade systemet att bättre kunna fånga upp samhällsvetenskapliga innovationer/kommersialiserbara idéer.

Samtliga tre av visionsmålen som tidigare haft låg prioritet i ett led att invänta arbete på central nivå (ER, Strategiska rådet) kommer under perioden 2016-2018 att få uppgraderad vikt. Fakulteten har och har haft ett omfattande engagemang inom decentraliserad utbildning så därför är arbetet som bedrivs inom visionsmål 1.3.4 av strategisk betydelse för oss.

Strategier

Flera av de föreslagna målen innebär aktiviteter och utredningar som genomförs på central nivå, flertalet vilkas resultat kommer att finnas tillgängliga fr.o.m. 2016. Fakulteten kommer att under perioden 2016-2018 att arbeta för att möjliggöra och premiera mobilitet mellan universitet och andra offentliga aktörer och privata aktörer på basis av de projekt och tillhörande förslag som förväntas finnas tillhanda inom perioden. Under perioden är målet att implementera en i första hand modell för samverkansmeritering inom den pedagogiska delen av universitetslärarens arbete. Under perioden deltar fakulteten även fortsatt i arbetet med att utveckla en modell för samverkansmeritering inom forskning.

När det gäller själva arbetet med olika samverkansinslag inom utbildningar och våra lärare forskares deltagande i samverkans aktiviteter så gäller "business as usual". Dock kommer fakulteten under perioden att analysera och stimulera till mer samverkansinslag inom utbildning på basis av projekt inom området som förväntas avslutas vid årsskifte 2015/16.

Under perioden kommer fakulteten att analysera och utvärdera det regionala engagemang som finns dokumenterat i en ny databas för att bättre kunna stimulera och stödja goda exempel på regionalt engagemang.

Fortsatt kommer fakulteten att följa den samverkansstrategi som tagit fram på central nivå under hösten 2015, vilken kan få genomslag på olika sätt inom forskning och utbildning.

Visionsmål 1.3.2: Universitetet har utvecklat ett system för befattningar som möjliggöra och premierar en mobilitet mellan universitetet och andra offentliga och privata aktörer.

Analys

Vid samhällsvetenskapliga fakulteten finns ett flertal legitimationsutbildningar som har haft och har en stor andel lärare som rekryterats på grund av sina praktiska kunskaper, ett fåtal av lärarna är disputerade. Detta syns framförallt inom utbildningar till socionomer, lärare och jurister. Ett faktum som också negativt påverkat andelen disputerade lärare. Det finns de facto ett behov att tillföra yrkeskunskap till de så kallade legitimationsutbildningarna, eftersom studenterna både behöver koppling till sin framtida arbetsmarknad men också till den framtida yrkesutövningen.

Ett problem är att praktikerna ofta inte är disputerade, flera har påbyggnadsutbildningar på grundexamen och är inte intresserade av att disputerade även om de är intresserade att undervisa under kortare perioder. Att locka praktiker till akademien kan vara problematisk och också motarbetas av de pedagogiska metoder som används, t ex så kan problembaserad undervisning bli svårt att genomföra med gästlärare som inte är vana vid metoden.

Strategier

Adjunkter ges möjlighet att inom ramen för sin kompetensutveckling få möjlighet att "återgå" till sin profession under en begränsad tid för att återknyta kontakten med verksamhetsfältet. Ingen prioriterad aktivitet under kommande verksamhetsperiod.

Hitta former som gör det möjligt att låta våra adjunkter som inte är antagna till utbildning på forskarnivå "fylla på" men även bredda och fördjupa sin särskilda yrkeskompetens. Det skulle kunna kallas en "verksamhetsanknytning av utbildningen".

Uppföljningskriterier:

Inte aktuellt.

Utbildning för gränslös kunskap

Visionsmål 2.1: Ett utbildningsprogram (Socionomprogrammet) samordnas fullt ut mellan campus och nät till 2018

Analys

Även om delmål 2.1 – Y st utbildningsprogram där utbildningen samordnas mellan campus och nät (nätbaserade delar nyttjas gemensamt av campus- och nätstudenter) har utvecklats – har utgått på universitetsövergripande nivå, väljer fakulteten att behålla målet. Vid fakulteten bedrivs idag nätbaserad utbildning, såväl inom program som fristående kurser. Vårdadministrativa programmet (180 hp) bedrivs i sin helhet över nätet. Socionomprogrammet (210 hp) har tidigare bedrivits vid universitets samtliga tre campus. Inför ht 2012 gjordes en större förändring när det gäller distributionsform. Efter rektorsbeslut kom Luleå att bli en fjärde samlingsort för Socionomprogrammet. Mot bakgrund av detta fattade fakultetsnämnden beslut om att socionomutbildningen utanför campus Umeå till stora delar skulle bedrivas som "blended learning". Arbetet med att anpassa utbildningen till flexibla distributionsformer fortgår med målsättningen att programmet fr.o.m. 2018 kan erbjudas flexibelt i sin helhet (i dag ges de första fyra terminerna flexibelt, medan de tre avslutande enbart finns på campus Umeå).

Tidigare har även andra program under kortare perioder bedrivits i flexibla former och/eller med alternativa samlingsorter. Därtill bedrivs ett antal fristående kurser helt över nätet. Volymen har tidigare varit betydligt större, men fakulteten har gjort relativt omfattande neddragningar p.g.a. "takproblematiken"

Erfarenheterna från arbetet med Socionomprogrammet kommer att tas tillvara i det fortsatta arbetet med utvecklingen av flexibla distributionsformer.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll projektmedel som riktades mot utveckling av "blended learning", såväl i redan befintliga utbildningar som nya utbildningar. Projekten avrapporteras vid utgången av 2015, och resultaten av dessa förväntas ge effekter i verksamheten under perioden 2016-2018.

I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med "blended learning" vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapitalssatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också angående "blended learning", och kommer på så sätt att få dela med sig av lärdomar, fallgorpar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar genomförs vid projekttidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat.

Fortsatt uppföljning sker avseende huruvida Socionomprogrammet genomförs i fullt flex-format senast under år 2018.

Kostnadsberäkning

- För delprojektet *Fortsatt utveckling av nätutbildning och "blended learning"* avsattes totalt 1.134.000 kr till utvecklingsarbete på institutionsnivån under 2014-2015 (18 månader*63.000 kr).
- Några fortsatta medel finns i dagsläget inte beslutade.

Visionsmål 2.2: Andelen helårsstudenter på avancerad nivå uppgår till 22 procent

Analys

Budgetåret 2014 uppgick andelen studenter (HST) på avancerad nivå till 20 procent (2012 19 %), vilket indikerar att vi trendmässigt ökat andelen studenter på avancerad nivå. Andelen 22 procent innebär att vi behöver öka 110 HST på avancerad nivå givet samma utbildningsvolym som 2014 (tot 6.324 HST). På avancerad nivå erbjuds läsåret 2015-16 totalt 16 program (13 master med möjlighet till magisterexamen efter ett år samt tre rena magisterprogram). En andel av studenterna på avancerad nivå utgörs av studenter på nybörjarprogram som sträcker sig längre än till fil.kand-examen (Civilekonom-, Jurist-, Psykolog- och Socionomprogrammen).

Andelen studenter på avancerad nivå beror sålunda dels på antalet nybörjarprogram med examen på avancerad nivå och hur stora studentkullarna där är, dels i vilken utsträckning våra magister- och mastersprogram attraherar nya studenter. Därtill kan en relativ ökning förklaras av en minskning av utbildning på grundläggande nivå. Detta måste tas i beaktning när man sätter upp specifika procentmål för ett visst år, varför det kan finnas anledning att räkna genomsnitt över längre tidsperioder. Fakultetens bedömning är att det är av stor vikt att andelen studenter på avancerad nivå ökar. Ett inriktningsbeslut fattades i slutet av 2012 (Dnr 502-3042-12) vilket bl.a. innebar en prioritering av program och kurspaket som leder till en magisterexamen. Utvecklingsarbete under den senaste treårs-perioden har resulterat dels i utvecklingen av nya utbildningsprogram på avancerad nivå, dels i revidering av befintliga. En genomlysning av fakultetens utbildningsutbud har genomförts, vilket utgör en viktig grundsten i arbetet med utbildningen på avancerad nivå de närmaste åren.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll projektmedel som riktades mot utveckling av utbildning på avancerad nivå, såväl revidering av befintlig utbildning som utveckling av nya kurser och program. Ett relativt stort antal nya kurser har hittills utvecklats som ett resultat av satsningen och tre nya program på mastersnivån har hittills beslutats om. Projekten avrapporteras vid utgången av 2015, och resultaten av dessa förväntas ge effekter i verksamheten under perioden 2016-2018. Ett fakultetsgemensamt projekt har avrapporterats i september 2015 – ”*Master eller magister? En rapport om utbildningen på avancerad nivå vid Umeå universitets samhällsvetenskapliga fakultet*”, författad av Eva Leander, Linköpings universitet. Rapporten pekar bl.a. på att satsningar på ett-åriga magisterutbildningar på avancerad nivå verkar vara mer rimliga än två-åriga mastersutbildningar.

I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med den avancerade nivån vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapsatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också angående avancerad nivå, och kommer på så sätt att få dela med sig av lärdomar, fallgropar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Utbildningskommittén har också haft strategiska diskussioner utifrån Eva Leanders rapport och har tillsatt en grupp som under 2016 ska se över de strategier som fakultetsnämnden fattade beslut om under 2012

angående den avancerade nivån, för att komplettera och uppdatera dessa. Sedan fortsätter diskussionen i Utbildningskommittén och tillsammans med programsamordnare på avancerad nivå.

Till sist prioriteras utbildningsplatser på avancerad nivå vid fördelning av grundutbildningsuppdragen till institutionerna. Kurser och program på avancerad nivå kan därför räkna med god tilldelning av utbildningsplatser under de närmaste åren.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar 2013-15 genomförs vid projekttidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat. Utvecklingen, liksom effekter, av genomförda förändringar av utbildningen på avancerad nivå kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- För delprojektet *Utveckling av den avancerade nivån* avsattes totalt 1.134.000 kr till utvecklingsarbete (18 månader*63.000 kr) till institutioner under 2014-2015.
- För delprojektet *Kvalitetsgranskning av fakultetens utbildningsutbud på avancerad* avsattes totalt 200.000 kr under 2014-2015 (2 månaders arbetstid för Eva Leander inkl. omkostnader)
- Några fortsatta medel direkt riktade mot utbildning på avancerad nivå finns i dagsläget inte beslutade, mer än att utbildningsplatser på avancerad nivå prioriteras vid fördelning av HST.

Visionsmål 2.3: Antalet utfärdade examina uppgår till 1.250 stycken

Analys

Andelen studenter som tar ut examen varierar beroende på utbildning. År 2014 var det 1.073 st som tog ut en examen vid fakulteten. En ökning till 1.250 st motsvarar därför en ökning på 16 procent.

På yrkesprogram där examen är nödvändig för att kunna erhålla anställning eller få legitimation är siffran hög för antalet utfärdade examina. Det gäller exempelvis Psykologprogrammet. För andra studenter kan en examen vara av mindre betydelse för möjligheterna att få en anställning. Inte heller behövs examen för rätten att påbörja utbildning på avancerad nivå. Det är oproblematiskt att få fram uppgifter om hur många som tar ut examen bland de programstudenter som fullföljer sin utbildning. Det är mer komplext att få fram siffror på de som läser fristående kurs samt de som läser på avancerad nivå. Fakultetens bedömning är att en analys av andelen som tar ut examen måste "sättas in i sitt sammanhang", vilket inte minst innebär att målet måste samordnas med en analys av genomströmningen. Det senare har vi också större möjligheter att påverka och därigenom ett tydligare ansvar för, vilket vi inte har när det gäller uttag av examina.

Strategier

En av fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 rörde genomströmningsproblematiken. Under 2015 färdigställdes rapporten *Ökad genomströmning*, där författaren Anna Renström bl.a. pekade på ett antal faktorer av betydelse för genomströmningen. Med utgångspunkt i hennes rapport och slutsatser har diskussioner förts med studierektorer, studievägledare liksom i utbildningskommittén och fakultetsnämnden.

Under hösten 2015 tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag, råd och tips på vad man kan göra för att öka genomströmningen. Projektet löper under 2015-2016. Vi väljer att fokusera genomströmning i detta sammanhang, eftersom en hög genomströmning är en förutsättning för uttag av examina. Genomströmningen har vi också möjligheter att påverka i högre grad. När det gäller uttag av examina kan vi *uppmåna* och *underlätta* för studenterna att göra så (t.ex. vad gäller administrativt stöd från studievägledare) och en diskussion om hur man kan arbeta med att öka genomströmning och uttaget av examina kommer att föras i Utbildningskommittén, programråd och institutionernas utbildningsutskott.

Uppföljningskriterier

Statistiskt underlag diskuteras med Examina för att följa upp detta mål.

Kostnadsberäkning

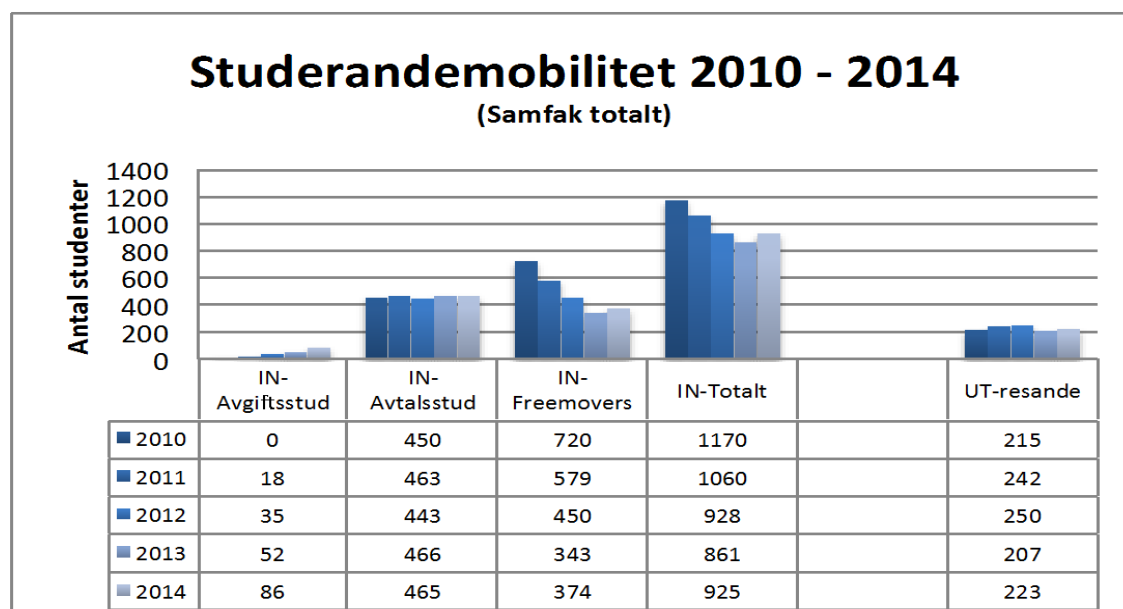
- För det fakultetsövergripande projektet *Ökad genomströmning* avsattes totalt 200.000 kr under 2014-2015 (2 månaders arbete + omkostnader).
- Fortsatta kostnader beräknas ingå i löpande verksamhet.

Visionsmål 2.4: Andelen inresande internationella studenter har ökat till 1.020 stycken

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets inresande studenter, så har en fortsatt ökning hög prioritet som ett led i internationaliseringsarbetet. En ökning till 1.020 internationella inresande studenter (avtal, avgift och freemovers) är en ökning med 95 individer (från 925 st 2014), vilket motsvarar 10 procent. Därtill har fakulteten som mål att särskilt öka internationaliseringen inom de huvudområden där den i dag är låg.

Antalet inresande har ökat stadigt genom åren, fram till 2010, då fakulteten hade 1170 inresande studenter. Avgiftsreformen medförde en trendmässig nedgång till och med 2013 (861 individer, dvs en minskning med 26 procent jämfört med 2010) vilket följdes av en viss återhämtning 2014 till 925 individer. De förändringar som avgiftsreformen medfört har framförallt påverkat Handelshögskolan (företagsekonomi) eftersom man stått för den klart största andelen inresande studenter vid fakulteten.

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som internationella studenter läser vid Umeå universitet. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid universitetet, faller utanför en sådan sammanställning.

En ökning av antalet inresande studenter förutsätter att det finns ett attraktivt kursutbud.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.

I det fortsatta strategiska arbetet ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering, vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapitalssatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också olika aspekter av internationalisering, och kommer på så sätt att dela med sig av lärdomar, fallgropar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar 2013-15 genomförs vid projekt-tidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat. Utvecklingen, liksom effekter, av genomförda förändringar av utbildningen på avancerad nivå kommer att följas fortlöpande.

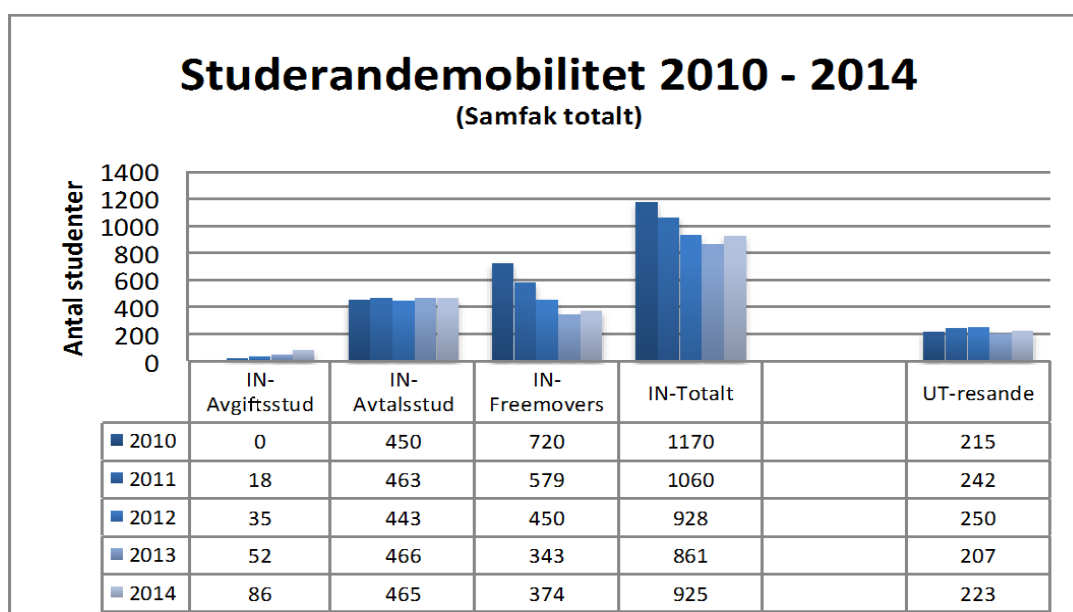
Kostnadsberäkning

- För delprojektet Stärkt internationalisering avsattes totalt 1.332.000 kr under 2014-2015 (18 mån*63.000 kr).
- En ökning av resurstilldelning för grundutbildning ges till institutioner utifrån antalet inresande studenter fr.o.m. 2016
- I övrigt finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018, utan ska ingå i den dagliga verksamheten.

Visionsmål 2.5: Antalet utresande utbytesstudenter har ökat till 250 stycken.

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets utresande studenter, så är fakultetens bedömning att en ökning har hög prioritet som ett led i en utveckling av internationaliseringsarbetet. Antalet utresande studenter har legat på en förhållandevis stabil nivå under de senaste åren och uppgick 2014 till 223 stycken. Fakultetens målsättning om 27 fler utresande studenter (upp till 250 st) motsvarar en 12-procentig ökning under de närmaste åren. Därtill har fakulteten som mål att särskilt öka internationaliseringen inom de huvudområden där den i dag är låg.

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som läses utomlands. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid lärosäten utomlands faller utanför en sådan sammanställning.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.

I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapitalssatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också angående olika aspekter av internationalisering, och kommer på så sätt att få dela med sig av lärdomar, fallgropar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar 2013-15 genomförs vid projekttidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat. Utvecklingen, liksom effekter av genomförda förändringar av utbildningen på avancerad nivå kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- För delprojektet Stärkt internationalisering avsattes totalt 1.332.000 kr under 2014-2015 (18 mån*63.000 kr).
- I övrigt finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018, utan ska ingå i den dagliga verksamheten.

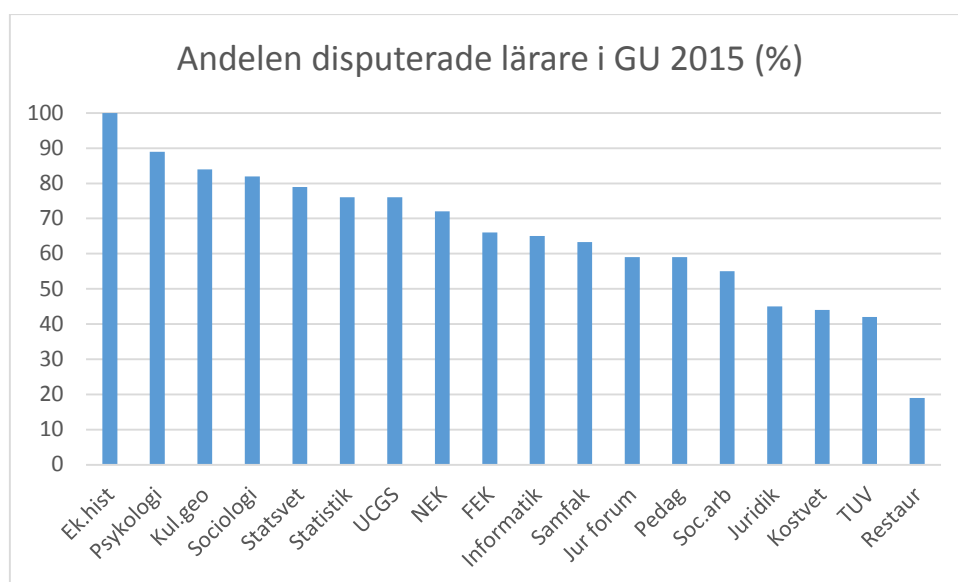
Visionsmål 2.6: Andelen undervisning som utförs av disputerade lärare har ökat till 66 procent

Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Därför är målet att öka andelen disputerade i undervisning från 63,3 procent 2015 till 66 procent. Fakulteten ser det också som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildningen (se vidare delmål 2.7). Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning. Därtill finns ett ekonomiskt skäl, att andelen disputerade är en parameter som påverkar resurstilldelningen till vår grundutbildning. Ytterligare ett skäl är att detta utgör ett centralt kriterium när utbildningar, huvudområden liksom lärosäten, bedöms av UKÄ eller rankas av oberoende institut.

Samtidigt som vi ser betydelsen av att forskarutbildad personal, inte minst seniora forskare, medverkar i utbildningen, menar vi det också vara viktigt att doktorander får undervisningserfarenhet. Eftersom de utgör den viktigaste rekryteringsbasen för framtida lärare bör de ges möjlighet att medverka redan under doktorandperioden. Vid fakulteten finns också goda erfarenheter av doktoranders medverkan i utbildningen. Därtill finns det på vissa utbildningar ett behov av att "professionslärare", som med sin yrkeserfarenhet kan tillföra sådant som ordinarie lärare kan sakna, om än de är seniora forskare. Detta innebär således att andelen disputerade lärare i undervisning aldrig kan eller bör uppgå till 100 procent.

Andelen disputerade lärare (mätning med BPS) uppgår till 63,3 procent (medelvärdet på institutionsnivå något högre, 65,4%). Här är det svårt att göra jämförelser med UKÄ eftersom de mäter andelen anställda som är disputerade oavsett deras engagemang i undervisningen.

Figuren visar på skillnaderna mellan olika ämnen för läsåret 2014-2015.

Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning som utförs av disputerade lärare, docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel idag.

Strategier

Fakulteten har som uttalad målsättning att enbart anställa disputerade lärare och en strategi är att vara restriktiv vad gäller adjunksanställningar. Eftersom vi måste fullfölja vårt utbildningsuppdrag kan det dock finnas områden där inte disputerade finns att tillgå. Därtill kan det föreligga ett behov av att "professionslärare" medverkar i vissa utbildningar och att doktorander erbjuds möjlighet att medverka i undervisningen och utveckla sin högskolepedagogiska förmåga.

Fakultetens avser vidare att verka för en bättre integration mellan forskning och undervisning. Goda exempel finns och de kan fungera som inspiration för andra.

I enlighet med *Handläggningsordning för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningar* (Fakir) är fakulteten dessutom restriktiv när det gäller tillskapande av utbildning där det inte finns disputerade lärare att tillgå.

För att uppmuntra adjunkter med tillsvidareanställning att forskarutbilda sig har fakulteten sedan några år beslutat om ett lönetillägg på 3.500 kr för den del av tjänsten som är doktorandtjänst. Detta har gjort och gör att vi får fler av våra adjunkter att vilja forskarutbilda sig och disputeras.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader, mer än att lönenivån för doktorander som har tillsvidareanställningar som adjunkter blir högre och bekostats av institutionerna.

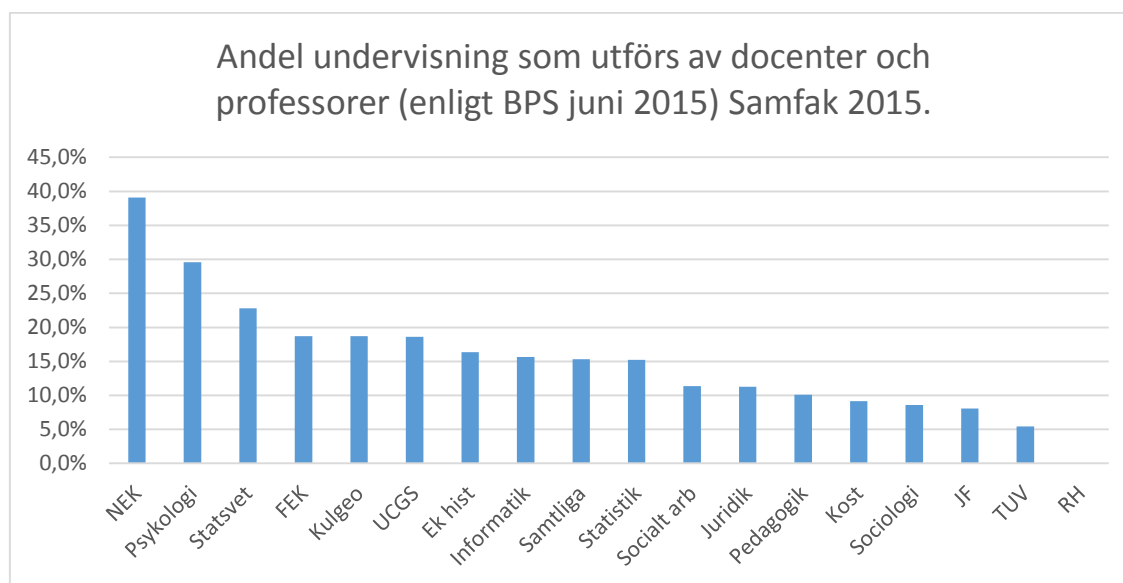
Visionsmål 2.7: Docenters och professorers andel av undervisningen uppgår till 18 procent och samtliga institutioner/enheter ligger över 10 procent

Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Likaså ser fakulteten det som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildning, på samtliga nivåer. Därför har vi som målsättning att öka andelen undervisning som utförs av docenter och professorer från drygt 15 procent innevarande år (enligt vad som finns inlagt i BPS för 2015) till 18 procent under perioden 2016-18, och att samtliga institutioner/enheter med utbildningsuppdrag ligger på åtminstone 10 procent.

Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning.

Den bemanningsplanering som ligger för 2015 (BPS) visar alltså att drygt 15 procent av undervisningen vid fakulteten kommer att genomföras av docenter och professorer. En klar variation mellan institutioner/enheter föreligger (se tabell nedan).

Som framgår av figuren ovan ligger flertalet institutioner/enheter redan nu över 10 procent. Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning på grundnivå och avancerad nivå som utförs av docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel.

Strategier

Fakulteten bedömer det som rimligt att docenter och professorer undervisar 20 procent på grund- och avancerad nivå sett över en treårsperiod, vilket klart skulle bidra till att vi når detta mål. Hänsyn måste emellertid tas till att behoven kan variera mellan våra utbildningsprogram och institutioner.

Som en viktig strategi för att uppnå detta mål har fakulteten därför beslutat att prefekter har rätt att besluta om en skyldighet för docenter och professorer att undervisa minst 20 procent av sin arbetstid sett över en treårsperiod.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen följs fortlöpande genom statistik hämtat från BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader.

Visionsmål 2.8: Samtliga utbildningsprogram på grundnivå har inslag som ges i samverkan med omgivande samhälle och/eller näringsliv

Analys

Detta mål har tagits bort för denna period för andra nivåer än central nivå, och där ersatts av att en modell ska utvecklas för hur samverkansinslag kan integreras i kurser och utbildningsprogram. Fakultetens har dock valt att hålla fast vid målet som det tidigare uttrycktes, som ett lokalt mål. Såväl krav som förväntningar och önskemål om högre grad av samverkansinslag i våra utbildningar har ökat under de senaste åren. Dessa uttalar från politiskt håll, från det omgivande samhället/näringslivet liksom från studenter och lärare själva. För att räknas som "i samverkan med" krävs större insatser än enskilda gästföreläsningar av externa parter.

Fakulteten ser det som betydelsefullt att det i våra utbildningar finns inslag som ges i samverkan med det omgivande samhället. Utformningen av dessa måste emellertid ta sin utgångspunkt i de utbildningar där de ska inrymmas. Fakultetens utbildningsutbud har en stor variation varför en "standardmodell" inte skulle vara den mest konstruktiva lösningen.

Fakultetens målsättning omfattar även studenter som läser fristående kurs.

Strategier

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* där medel för utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt och andra samverkansinslag, utlystes. Nu håller dessa projekt på att avslutas (avrapporering 2016-01-31).

Därtill har fakulteten beslutat att det av de VB/VP som årligen upprättas av programråden, ska framgå vilka inslag av samverkan med omgivande samhället och/eller näringslivet som förekommer på utbildningen. Beslutet gäller fr.o.m. hösten 2015.

I den fortsatta strategin ingår vidare att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med samverkansinslag i utbildning vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapitalssatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också angående olika aspekter av samverkan, och kommer på så sätt att få dela med sig av lärdomar, fallgropar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar 2013-15 genomförs vid projekt-tidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat. Utvecklingen, liksom effekter, av genomförda förändringar av utbildningen kommer att följas fortlöpande. VB/VP för programmen följs upp årligen.

Kostnadsberäkning

- För delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* avsattes totalt 945.000 kr (15 mån*63.000 kr) under 2014-15.
- Fr.o.m. 2016 ska kostnader för detta ligga inom löpande budget för institutionernas verksamhet.

Visionsmål 2.9: Minst 33 procent av examensarbetena är externa

Analys

Inför budgetåret 2012 beslutade US att 12 procent av budgetramen för grundutbildningen skulle fördelas efter fyra kvalitetskriterier. Ett av dessa var andelen examensarbeten som baserades på externa uppdrag. Andelen examensarbeten baserade på externa uppdrag som rapporterades i DiVA var de första åren färre än vad vi förväntade oss (2012 16 % och 2013 13 %). Andelen externa examensarbeten ökade 2014 och uppgick då till 29 procent (265 av 916 examensarbeten) och förväntas alltså fortsätta stiga till ca 1/3, d.v.s. 33 procent. Fakulteten ser det som angeläget och rimligt att en relativt stor andel av examensarbetena sker i samverkan med det omgivande samhället/näringslivet. En analys visade att en förklaring till den kraftiga ökningen av andelen examensarbeten i extern samverkan var en tidigare bristande inrapportering i DiVA, som strukturerats upp och nu börjat fungera bättre.

Strategier

Fakulteten har fattat beslut om att uppmuntra och finansiera initiativ till utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt, externa examensarbeten och andra samverkansinslag, vilket också inkluderar kurser som kan erbjudas till fakultetens studenter som siktar på en examen baserad på fristående kurser.

Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* som riktades mot en utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt och andra samverkansinslag. Medel för denna typ av satsningar kunde då sökas av institutionerna. Detta är av vikt då samverkansinslag under utbildningens gång ökar sannolikheten för att vi kan få fler examensarbeten i samverkan med externa intressenter.

Fakulteten har tidigare (2013) anordnat en lärardag på temat "Det goda examensarbetet", där många relevanta frågor kring examensarbetet lyftes, presenterades och diskuterades, så också examensarbeten i samverkan med externa samarbetspartners.

I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med samverkan och examensarbeten, vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare som hålls i samband med Utbildningskommitténs möten, samt i samband med särskilda programsamordnarträffar och fakultetens årliga lärardag. De institutioner som erhållit resurser från myndighetskapitalssatsningen kommer att redovisa utfallet av respektive projekt, därmed också angående olika aspekter av samverkan (som vid examensarbeten), och kommer på så sätt att få dela med sig av lärdomar, fallgropar och goda exempel kring det aktuella målområdet.

Uppföljningskriterier

Avrapportering av projekten som ingår i fakultetens strategiska satsningar 2013-15 genomförs vid projekttidens slut, 2016-01-31, varvid fokus kommer att riktas mot uppnådda resultat.

Statistik angående externa examensarbeten kommer löpande att tas fram med hjälp av DiVA.

Kostnadsberäkning

- För delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* avsattes totalt 945.000 kr (15 mån*63.000 kr) under 2014-15.
- Fr.o.m. 2016 ska kostnader för detta ligga inom löpande budget för institutionernas verksamhet.

Visionsmål 2.10: Andelen examensarbeten, på framför allt avancerad nivå, som är knutna till pågående forskningsprojekt inom fakulteten ökar

Analys

Även om detta visionsmål strukits på universitetsövergripande nivå, finner fakulteten det angeläget att det kvarstår för våra utbildningar. Det ska finnas utrymme för olika typer av examensarbeten och att en del är knutna till pågående forskning är självklart viktigt, framför allt på avancerad nivå. En rimlig målsättning är att en viss del av examensarbetena är knutna till pågående forskning, i det avseendet att det finns en tydlig koppling till forskning som bedrivs vid kursansvarig institution, i likhet med att en del bör ske i samverkan med omgivande samhället (se mål 2.9).

Vi har idag ingen klar bild över hur stor andel examensarbeten som är knutna till pågående forskningsprojekt. En analys av detta förutsätter att vi har en klar definition av vad som avses med att ett examensarbete är knutet till pågående forskningsprojekt. Det är därför i dagsläget svårt att ange en specifik siffra som ett rimligt mål.

Strategier

Ett första steg under perioden är att (1) fastställa kriterierna för forskningsanknytning i detta fall, (2) analysera omfattningen samt därefter (3) uppställa mål för den fortsatta utvecklingen.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande examensarbeten kopplade till pågående forskning kommer, efter vi har fastställt definition och kriterier, att följas fortlöpande under perioden.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader.

Visionsmål 2.12: Antalet meriterade och excellenta lärare inom fakulteten uppgår till minst 50 stycken år 2018, med en spridning på institutioner och lärarkategorier

Analys

Fakulteten ser det som angeläget att andelen pedagogiskt meriterade lärare ökar framledes och att de återfinns på samtliga institutioner och enheter med utbildningsuppdrag, och inom samtliga lärarkategorier. Vi vill därför öka från idag 23 stycken till minst 50 stycken år 2018. Vår uppfattning är de har stor betydelse för kvaliteten i våra utbildningar.

Efter de första två utlysningarna har fakulteten 11 excellenta lärare och 12 meriterade. Dessa finns spridda på flertalet av våra institutioner men fortfarande har vi "luckor" inom ett antal undervisningsämnen.

Strategier

Vi har i samband med fakultetens personaldag 2014 haft Pedagogisk meritering som ett tema, samt även tagit upp frågan i samband med lärardagar och informationsmöten för Utbildningskommittén, studierektorer och programsamordnare. Frågan har även diskuterats med prefekter.

Vi har även haft träffar vid fyra tillfällen med de meriterade och/eller excellenta lärare i samband med utlysning och bedömning av samhällsvetenskapliga fakultetens pedagogiska pris, samt i samtal om fakultetens framtida nyttjande av deras kompetenser. Några har också medverkat/varit talare vid lärardagar och fått särskilda utvecklingsuppdrag.

Fakulteten kommer att fortsätta att uppmuntra och uppmana lärare att söka pedagogisk meritering, samt i dialogen med institutionerna påtala vikten av pedagogisk meritering. Vi kommer också att synliggöra och även nyttja pedagogiskt meriterade och excellenta lärare i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utbildningen.

Ytterligare en strategi är att i samband med fakultetens planeringsdagar med fakultetsnämnd och prefekter under november 2015, diskutera strategier för nyttjande av meriterade och excellenta lärares kompetenser på institutionsnivån.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande pedagogisk meritering kommer att följas fortlöpande under perioden. Antalet, spridningen samt deras medverkan i utbildningen kommer att följas med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

- Givet att målet om minst 50 meriterade nås inom tidsperioden och att dessa fördelas på liknande sätt som hittills, beräknas kostnaderna för fakulteten till 1.100.000 totalt i bidrag till institutionerna.

Forskning som spränger gränser

Visionsmål 3.1 Universitetet har en välutvecklad rekryteringsprocess

Analys

Fakulteten har idag en för universitetet förhållandevis snabb rekryteringsprocess men tiderna mellan utlysning och tillsättning är ändå för långa, inte minst med avseende på internationella förhållanden.

Huvuddelen av arbetet bedrivs på universitetsnivå.

Strategier

Implementera de nya anvisningar och handläggningsordningar som fakulteten arbetat fram det senaste året.

Uppföljningskriterier

Följa tillsättningsprocessens tider. Fakulteten kommer särskilt att följa om våra nya anvisningar för befordran och utlysning av professorer också innebär snabbare tillsättningsprocess

Visionsmål 3.2. Universitetet har system för strategiska rekryteringar inom flera områden (anställningar och resurspaket)

Analys

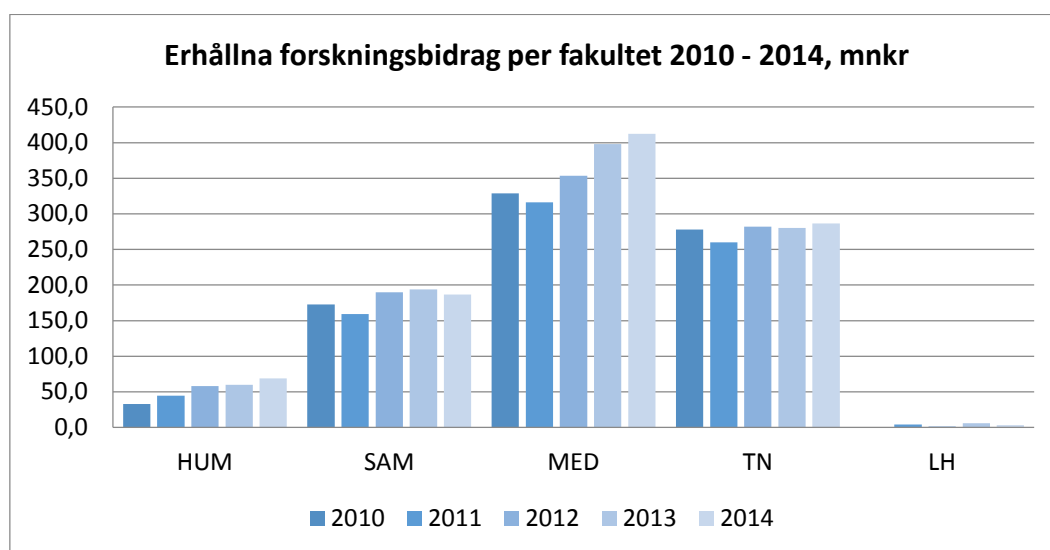
Fakulteten har under de senaste åren genomfört olika aktiviteter för att utveckla rekryteringsprocesser. I ett internationellt sammanhang framstår processen dock fortsatt som krånglig och tidsödande. Fakulteten avser även i fortsättningen att förbättra rekryteringsprocessen men är i detta sammanhang också begränsad av universitetets gemensamma regelverk.

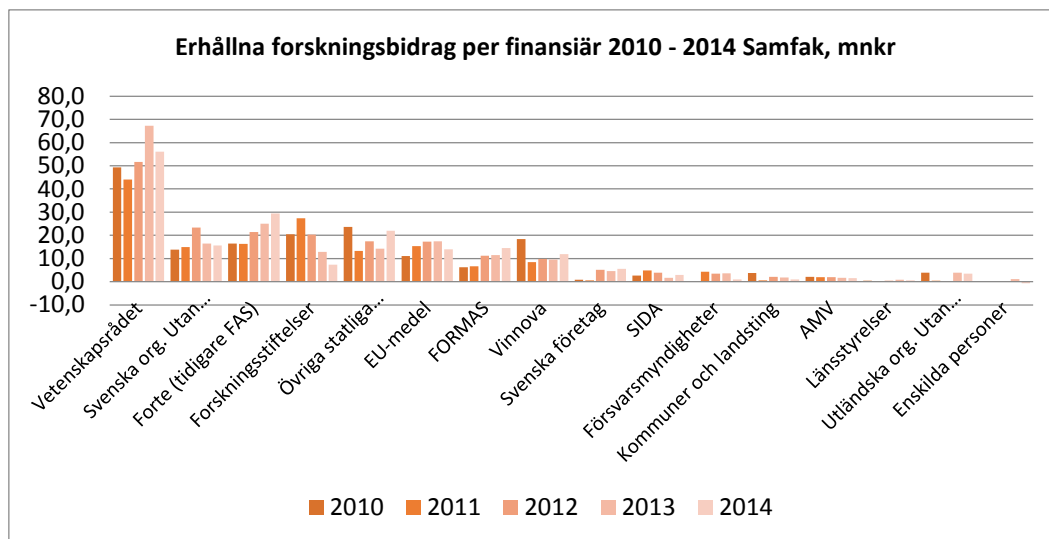
Inom fakulteten pågår ett arbete med översyn av anställningskriterier och anvisningar för sakkunniga och anpassning till den nya anställningsordningen.

Visionsmål 3.3. Andelen externa medel i nationell och internationell konkurrens har ökat till 5 procent av totala forskningsintäkter.

Analys

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Även om fakulteten är förhållandevis framgångsrik när det gäller extern finansiering, inte minst från VR och FORTE, finns utan tvekan en förbättringspotential när det gäller främst EU-medel. Det bör dock noteras att fakultetens forskare under 2016 lyckades få elva anslag från FORTE, motsvarande nästan 10 % av FORTE:s totala utdelning. Ett område som kräver åtgärder är stödet för att både skriva ansökningar men inte minst redovisningen av detsamma och prefektgruppen har efterfrågat stöd i arbetet med ansökningar.

Konkretisering av målet

Målet för perioden är att öka andelen externa och internationella medel till 5 procent.

Strategier

- Fakulteten ger fakultetens forskare tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att dra in öka forskningsanslag
- Frågor som rör stöd när det gäller redovisning av EU-projekt aktualiseras när det kompetensutveckling av anställda.
- Genom att på ett systematiskt sätt stödja yngre forskare i deras utveckling både genom interna seminarier och genom stimulera ökad internationalisering under doktorandtiden bygger vi också förutsättningar för att även på sikt konsolidera arbetet med att öka andelen externa medel.

Uppföljningskriterier

Ökad summa externa medel.

Visionsmål 3.4. Antalet internationella forskningssamarbeten rörande globala utmaningar har ökat

Analys

Fakulteten deltar redan idag, inte minst genom starka miljöer, i samarbeten rörande globala utmaningar. Ett exempel är arbetet inom CEDAR som inte minst rör frågor om den åldrande befolkningen. Forskares engagemang i CERE och ARCUM är andra exempel där globala utmaningar står i fokus. Alla dessa miljöer förfogar redan idag över omfattande internationella kontaktnätverk.

Finansieringen av dessa forskningssatsningar är idag nationell. Deltagande i EU:s ramprogram är däremot ytterst begränsat.

Fakulteten är sedan 2015 värd för Horizon 2020-projektet Fair Tax under ledning av professor Åsa Gunnarsson, Juridiskt forum. Ett kartläggningsarbete av fakultetens forskningsprofiler har genomförts för att underlätta och hitta finansieringsmöjligheter i samarbetet med Grants Office.

Strategier

Fakulteten kommer att bevaka utlysningar rörande globala utmaningar och i synnerhet Horizon 2020. I ett samarbete med Grants Office ska det undersökas vilka möjligheter fakulteten har att erbjuda ytterligare stöd för inte minst EU-ansökningar.

Fakulteten genomför regelbundna seminarier i samarbete med Grants Office för att uppmärksamma finansieringsmöjligheter.

Fakulteten prövar vilket administrativt stöd som kan underlätta arbetet med EU-finansiering.

Uppföljningskriterier

Medel från EU-program och inte minst från Horizon 2020 ska ha ökat

Visionsmål 3.5 Universitetet har ett system för att identifiera, prioritera och utveckla forskningsstödjande infrastruktur.

Analys

Mycket av arbetet måste bedrivas på universitetsnivå. Då registerdatabaser är av stor betydelse för fakultetens forskare följs arbetet på universitetsnivå särskilt när det gäller dessa frågor.

Strategier

Fakulteten kommer att utveckla en strategi som rör infrastruktur under innevarande planeringsperiod.

Uppföljningskriterier

Inte möjliga att specificera i nuläget.

Visionsmål 3.6. Universitetet har av statligt forskningsråd/motsvarande utsetts som nationell nod för några nationella forskningsinfrastrukturer.

Analys

Arbetet pågår på universitetsnivå.

Inget mål på institutionsnivå.

Visionsmål 3.7 Universitetet har gemensamma principer för fakulteternas rekrytering till forskarutbildning.

Analys

För antagning till utbildning på forskarnivå bör det finnas en samsyn att rekryteringen ska bygga på öppna och tydliga kriterier och att rekryteringsprocessen ska präglas av öppenhet. Däremot finns inget effektivitetsskäl som talar för att principerna för rekrytering ska vara fakultetsgemensamma. Vi kan se skillnader inom fakulteten som i första hand bör samordnas.

Konkretisering av målet

Fakulteten avser att inom fakulteten samordna och utveckla bra rutiner för rekrytering.

Strategier

I samband med det planerade kvalitetsarbetet som rör forskarutbildningen kommer frågor kring rekrytering att ingå som en självklar del, med särskild tyngdpunkt på stödet i själva rekryteringen och intervjuer. Standardannonser för utlysning av doktorandanställningar är under utarbetande.

Uppföljningskriterier

Inte aktuellt i dagsläget.

Visionsmål 3.8, Vid Umeå universitet följs de allmänna lärandemålen upp individuellt för alla doktorander.

Analys

Fakultet menar att begreppet "individuella lärandemål" är ett begrepp som förvirrar. Enligt fakultetens uppfattning så framgår de allmänna målen för forskarutbildning av högskoleförordningen och målen ska finnas i de allmänna studieplanerna för respektive forskarutbildningsämne. De allmänna studieplanerna ska förutom de allmänna målen även innehålla ämnesspecifika lärandemål. Kursplaner i forskarutbildning ska innehålla förväntade studieresultat (FSR) som relateras till de allmänna studiemålen. Kursplaner ska finnas för samtliga kurser inom utbildningen på forskarnivå.

Den individuella studieplanen är det dokument som styr doktorandens kombination av obligatoriska och valfria kurser, plan för internationalisering, undervisningsuppdrag, pedagogiska kurser och andra inslag som krävs för att doktoranden ska uppnå de allmänna målen för examen. I den individuella studieplanen bör därför finnas en bilaga i uppföljningsdelen där notering görs när doktoranden uppnår respektive allmänna mål.

Strategier

Skapa former för att underlätta uppföljningen av de allmänna målen för forskarutbildning i de individuella studieplanerna.

För att påbörja det konkreta arbetet med att utveckla formerna för uppföljning av de allmänna målen fastställde fakultetsnämnden vid sitt sammanträde i juni 2013 en plan för förändringsarbetet inom de olika forskarutbildningsämnena. Den individuella studieplanen har kompletterats med en uppföljningsdel för de allmänna målen.

Länk: [Plan för förändringsarbete](#)

Uppföljningskriterier

Några återkommande uppföljningskriterier krävs inte.

Visionsmål 3.9. Alla doktorander ska ingå i ett nätverk och ha tillgång till en referensgrupp

Analys

Samhällsvetenskapliga fakulteten menar att det är olyckligt att införa ett krav på obligatorisk referensgrupp för alla doktorander. De specificerade regler som finns i de nyligen fastställda *Regler för utbildning på forskarnivå* stämmer illa med fakultetens nuvarande "best practice". En inte ovanlig situation är att huvudhandledaren inte har någon anknytning till de enskilda doktorandernas projekt. Antalet projektdoktorander är få vid fakulteten och majoriteten av doktoranderna arbetar självständigt med sina respektive projekt, d.v.s. att projekt i termer av en projektledare och flera doktorander i samma projekt är ovanligt.

Det finns redan varianter med referensgrupper eller motsvarande kvalitetsarbete; kulturgeografi har handledargrupper, ekonomisk historia och informatik t.ex. diskuterar samtliga doktorandprojekt i samband med de terminsvisa eller årliga uppföljningarna och motsvarande aktiviteter äger rum inom ramen för forskarskolor. Doktorander vid fakulteten är redan idag anslutna till olika lokala och nationella forskarskolor och får där tillgång till nätverk. Endast fåtal doktorander befinner sig i isolerade miljöer. Fakulteten analyserar inom perioden huruvida fler lokala forskarskolor behövs för att säkerställa doktoranders tillgång till relevanta nätverk.

Strategier

Fakulteten avser att under perioden utveckla former för att säkerställa doktorandernas seminariemiljö och tillgång till relevanta nätverk, nationellt och internationellt.

Översyn av seminariemiljön ska genomföras för att hitta svagheter och utsatta miljöer. Använda internationalisering som ett verktyg för att ge doktoranderna tillgång till internationella nätverk.

En ny strategi är att genomföra en utvärdering av mindre forskarutbildningsämnen med syfte att se eventuella samordningsmöjligheter.

Uppföljningskriterier

När det gäller utbildning på forskarnivå har fakulteten byggt upp längre tidsserier med utgångspunkt från verksamhetsberättelse (VB) för utbildning på forskarnivå. De har sett i princip likadana ut sedan 2009, med uppgifter från 2008. Vi räknar med att lägga in en ny fråga i VB dokumentet. Länk: [Mall](#)

Visionsmål 3.10. Antalet forskarstuderande i samverkan med parter utanför akademiska öka.

Analys

Det finns en stor spännvidd mellan fakultetens forskarutbildningsämnen och av tradition har det funnits få samarbeten med omgivande samhälle, i form av gemensamma doktorandprojekt. Ett par forskarutbildningsämnen har eller har haft doktorander inom företagsforskarskolan vid Umeå universitet. Det finns också samarbeten med kommuner inom skolans område respektive socialt arbete och institutionen för informatik har avtal som rör ett antal företagsdoktorander. Fakulteten ser med spänning fram emot Företagsforskarskolan med inriktning mot offentlig sektor (FOS).

Konkretisering av målet

Hög prioritet för att ge fakultetens institutioner möjlighet att kunna knyta ett antal doktorander till FOS.

Strategier

Inventering av tänkbara samarbetspartners pågår inom fakulteten, för att snabbt kunna sätta lämpliga doktorandprojekt.

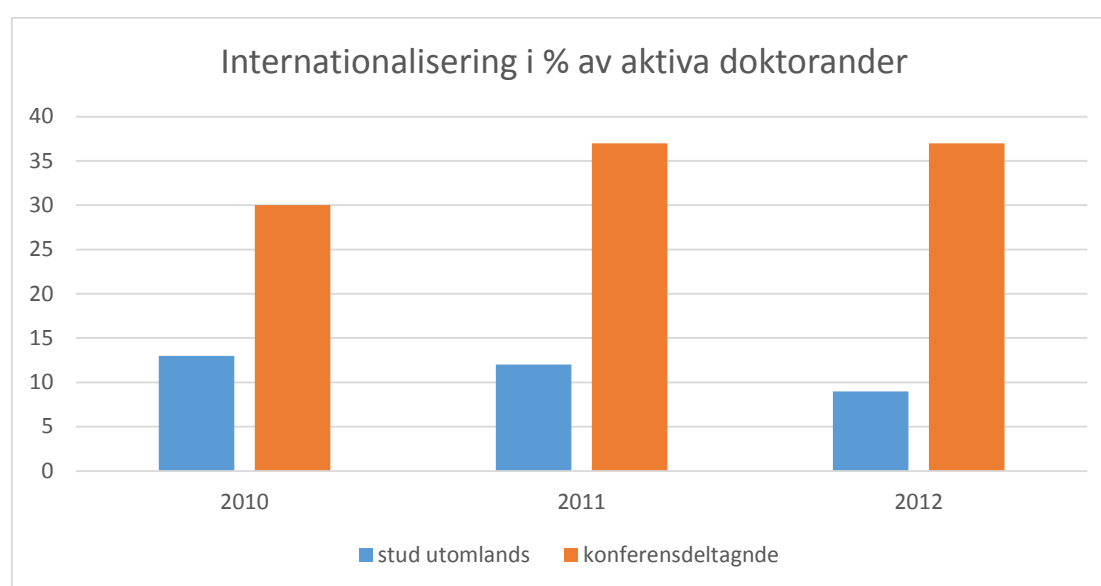
Uppföljningskriterier

När det gäller utbildning på forskarnivå har fakulteten byggt upp längre tidsserier med utgångspunkt från VB dokumenten: De har sett i princip likadana ut sedan 2009, med uppgifter från 2008. [Mall](#) Uppföljning av utvecklingen görs i VB eller den årliga uppföljningen av utbildning på forskarnivå som görs.

Visionsmål 3.11. Doktorander ska under sin forskarutbildning ges internationell erfarenhet.

Analys

Frågan om doktoranders internationalisering är en fråga som följts under ett antal år. På frågan om hur många doktorander som genomfört delar av sin forskarutbildning utanför landet respektive deltagit i internationella konferenser har vi fått nedanstående uppgifter i institutionernas VB. Frågorna har gällt dels hur många doktorander som genomfört delar av sin doktorandutbildning utanför landet dels hur många doktorander som under året deltagit i internationella konferenser. Med aktiva doktorander avses doktorander som har minst 10 % aktivitet

Konkretisering av målet

Andelen doktorander som förlägger en del av sin utbildning utanför Sverige ska öka med 25 %.

Konferensdeltagandet ligger på drygt 1/3-del och det är i dagsläget inte den kritiska frågan, utan det rör de lite längre vistelserna där vi vill bryta den nedåtgående trenden.

Strategi

Fakulteten har inte uttalat hur lång tidsvistelsen ska vara, utan det blir det blir en fråga där institutionerna själva får hitta kriterier som passar doktorander som är ensamstående, föräldrar med barn eller har andra sociala åtaganden. Fakulteten avser efter uppföljning av verksamheten att fastställa gemensamma kriterier.

Genom att avsätta nya medel för internationalisering eller utbyten där redan befintliga forskarkontakter kan utnyttjas och ge garantier för att doktoranderna "kommer åt de kurser som de behöver" och få tillgång till befintliga nätverk. Utnyttja aktiva forskare med goda kontakter internationellt som en resurs i arbetet.

Uppföljningskriterier

Sedvanlig uppföljning i verksamhetsberättelsen för utbildning på forskarnivå genom att noga dokumentera och samla information om hur resemedel använts.

Det goda och effektiva universitetet

Visionsmål 4.1. Minst 40 % av de anställda professorerna vid den samhällsvetenskapliga fakulteten ska vara kvinnor.

Analys

De särskilda rekryteringsmål för nya professorer som getts till universiteten får ses som ett särskilt uppdrag, men de skulle också kunna sägas ingå i de aktiva åtgärder som Diskrimineringslagen föreskriver arbetsgivare eller gå in under skrivningarna i Högskolelagen om att jämställdhet alltid ska iaktas och främjas.

Resultatet av den samhällsvetenskapliga fakultetens kvantitativa jämställdhetsarbete (se diagram nedan) visar att var tredje professor är kvinna och även varannan docent respektive lektor. Det gör att fakultetens arbete bör inriktas på arbetet för en fortsatt kvantitativ balans i ålderskohorterna och att jämställdhets- och likabehandlingsarbetet koncentreras på kvalitativt arbete. Fakulteten uppnår redan idag universitets mål men avser fortsätta bevaka utvecklingen genom att bland annat följa könsfördelningen bland fakultetens docenter.

Konkretisering av målet

Fakultetens mål för perioden är att andelen kvinnliga professorer ska öka med fyra procentenheter (från nuvarande 36 % till 40 %).

Diagram: Andel kvinnor: professorer, lektorer och docenter (primula)

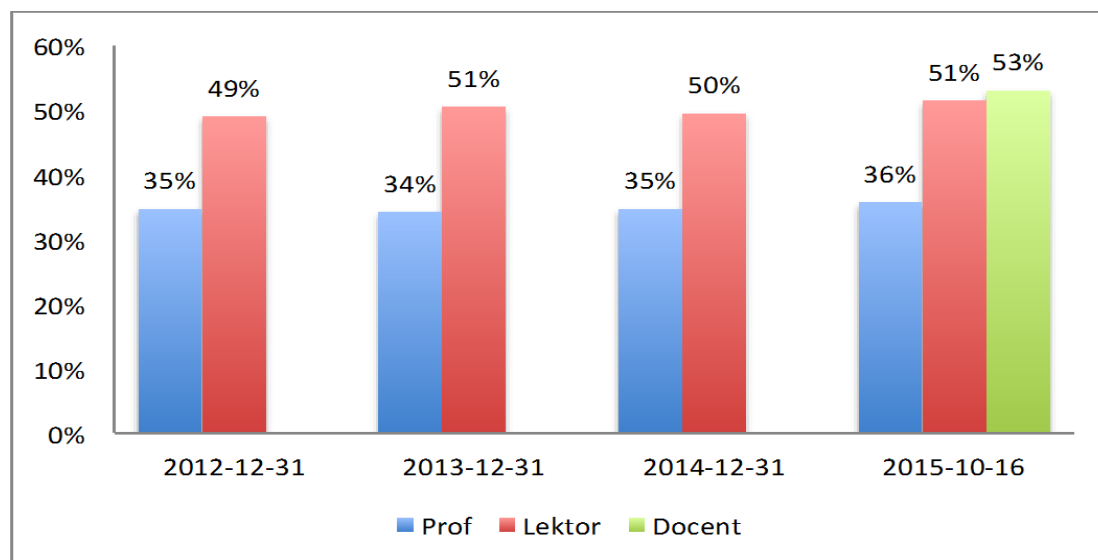
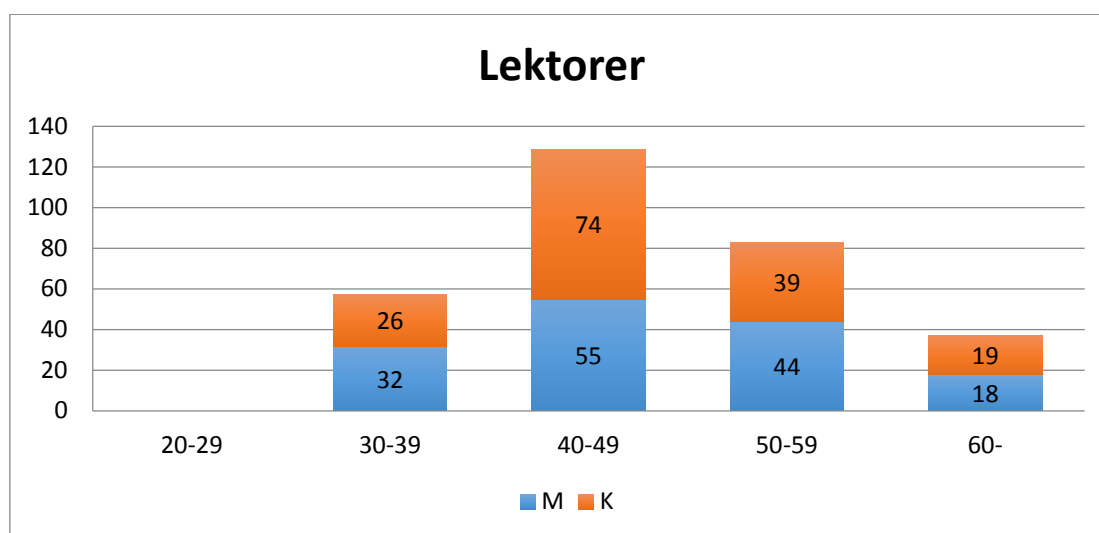
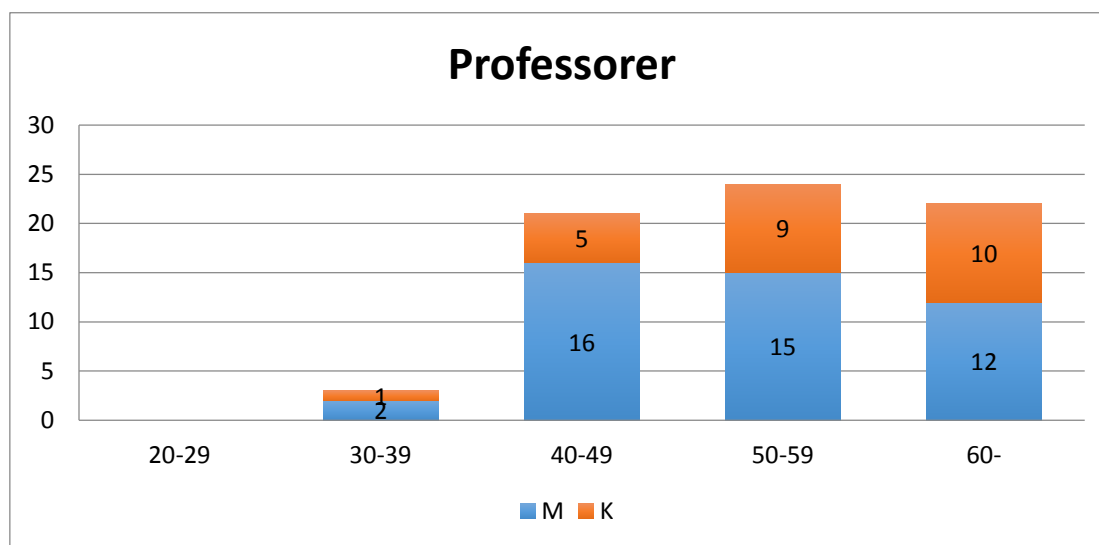

Diagram: Könns- och åldersfördelning bland professorer och lektorer per 2015-10-16 (Primula)

Strategier

Att fortsätta stödja institutionernas arbete med att öka antalet docenter. Exempel på detta är fakultetens docentresurs som infördes år 2014 och som ger docenterna möjlighet till utökad kompetensutvecklingstid (från 20 % till 30 %). Gruppen docenter behöver både ökas, men också vara i könsmässig balans för att garantera att basen för framtida professorsansökningar i alla fall internt är jämn.

Uppföljningskriterier

Fakulteten samlar årligen ett material i VB-dokumentet; [mall fakulteten](#) respektive [mall för institutioner/enheter](#). Dessa uppgifter och tidsserier och annat fakultetsmaterial kommer att kunna användas i vår uppföljning av aktiviteter och mål som rör det goda och effektiva universitet. Fakulteten skulle välkomna ett universitetssystem där ekonomiska premier skulle kunna knytas till fakulteternas målluppfyllelse när det gäller att möta rekryteringsmål. Kriterierna skulle kunna vara både andel och antal nya professorer men kanske också totalt antal kvinnliga professorer.

Visionsmål 4.2. Universitetet har ett systematiskt och integrerat arbete med jämställdhet och lika villkor.

Analys

Några av målen regleras av lagstiftning och universitetsgemensamma styrdokument och regler. Det innebär att många av målen i sig har en hög prioritet. Även om fakulteten under många år arbetat med att integrera jämställdhetsperspektiv i all verksamhet kan man inte slå sig till ro utan arbetet kommer att fortgå. Arbetet mot kränkning, trakasserier och diskriminering kommer att initieras under perioden genom olika former av internutbildningar.

Konkretisering av målet

Fakulteten har en väl fungerande organisation för arbetet med jämställdhet och lika villkor.

Strategier

Fakulteten fortsätter sitt nuvarande arbete med att integrera frågorna i den ordinarie verksamheten. Internutbildning av prefekter och företrädare på institutions respektive enhetsnivå genomförs med särskilda insatser när det gäller förebyggande arbete för att förhindra kränkningar och trakasserier.

Exempelvis så anordnar fakulteten regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område. Vidare kommer temat för Lärardagen 2016 vara: Studerande med särskilda behov.

Uppföljningskriterier

Förebyggande arbete mot diskriminering och kränkning är oerhört svårt att mäta. Inte heller traditionella mätningar i MAE- motsvarande kan läggas till grund för att yttra sig om måluppfyllelse. I vart fall ska inte upplevda kränkningar och trakasserier öka, även om risken föreligger att fler upplever/inskräper att de är drabbade, när frågorna förs upp på dagordningen. Fakulteten vill återkomma med mer explicita uppföljningskriterier.

Visionsmål 4.4. Universitetet har strategisk planering av kompetensförsörjning på alla organisatoriska nivåer.

Analys

Kompetensförsörjning är en strategisk och långsiktig verksamhet som både ska ta tillvara, utveckla och i vissa fall avveckla kompetens. Fakulteten ser Personalenheten (POU) som en central aktör för personalutbildning på samma sätt som enheten för Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL) arbetar med studenters och lärares utbildning. Universitetets samlade kompetens inom personalområdet bör tas tillvara i arbetet, inte minst kan fakultetens forskare inom ledarskap bidra.

För att skapa en effektiv administration krävs också hög kompetens och i viss mån en ökad specialisering bland administratörerna. Dessutom är det viktigt att arbeta fram en tydlig ansvarsfördelning mellan de tre nivåerna på universitetet.

Fakultetens kansli ska ge stöd till institutioner och enheter inom de områden som är av fakultetsspecifik karaktär och kanalisera de behov av kompetensförsörjning som kräver insatser på universitetsnivå.

Strategier

Ta upp kompetensförsörjningsfrågor i möten med olika personalgrupper t.ex. vid våra informationsmöten för prefekter och fakultetsnämnd samt vid våra regelbundet anordnade prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.

Uppföljningskriterier

Ett område där inga självklara uppföljningskriterier faller ut. Omfattning och inriktning kan följas medan frågor som innebär mätning innebär svårigheter.

Visionsmål 4.5. Andelen anställda och studenter som upplever god hälsa och välbefinnande har ökat i jämförelse med 2015.

Analys

Ett viktigt mål där arbetet under innevarande verksamhetsperiod i första hand ligger på universitetsnivå.

Konkretisering av målet

Målet för fakulteten är i överensstämmelse med universitetets övergripande mål.

Strategier

Ta upp frågor om hälsa och välbefinnande i möten med olika personalgrupper t.ex. vid våra informationsmöten för prefekter, studierektorer och fakultetsnämnd samt vid våra regelbundet anordnade prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område. Därtill förs diskussioner specifikt om studenternas situation inom ramen för fakultetens alla programråd, exempelvis med utgångspunkt från Studiebarometerns resultat.

Uppföljningskriterier

Uppföljning av arbetet med hälsa och välbefinnande sker fortlöpande.

Visionsmål 4.6. Verksamhetsstödet vid universitetet ger ett bra stöd åt ledare på alla organisatorisk nivåer och verkar i ett sammanhängande system.

Analys

Från prefekterna framförs ofta ett önskemål att universitetets olika rapportssystem kunde tala med varandra, för att ge förutsättningar att fatta bättre beslut som rör ekonomiska bedömningar etc.

Det finns utrymme och efterfrågan av nya former för samarbete över institution/enhetsgränser som vid fakulteten redan påbörjats av institutionerna i Beteendevetarhuset.

Strategier

Att stödja, stimulera och initiera samarbetsprocesser inom administrationen mellan institutioner/enheter.

Att stödja genom våra regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras.

Att särskilt upprätthålla och utveckla administrativa samarbetsformer mellan små institutioner/enheter inom fakulteten.

Att upprätthålla och utveckla de administratörsnätverk som finns.

Att försöka påverka införandeprocesserna av nya system.

Att förbättra kommunikationsflödet mellan fakultet och institution/anställda.

Uppföljningskriterier

Erfarenheterna från det ovan beskrivna kommer i särskild ordning att tas tillvara och ligga till grund för en fortsatt utveckling för övriga institutioner och enheter vid fakulteten.

Visionsmål 4.7. Universitetets prefekter och chefer har ett tydligt uppdrag och har förutsättningar för att utöva ett strategiskt ledarskap.

Analys

Gruppen prefekter och föreståndare är oerhört betydelsefull för att fakultetens verksamhet ska fungera. Våren 2012 påbörjades en seminarieserie för fakultetens prefekter och föreståndare, där prefekterna får bestämma ämnesinnehåll. Syftet har både varit att ge prefekterna ett professionellt stöd men även ge dem en möjlighet att utbyta erfarenheter med sina kollegor.

Strategier

Att fortsätta arbetet med att erbjuda prefekter/föreståndare en miljö (prefektseminarier) där de kan utbyta erfarenheter med varandra under kollegiala och trygga former.

Att fortsätta stötta administrativa förändringsprocesser liknande det som påbörjats av institutionerna inom Beteendevetarhuset.

Att även fortsättningsvis ge kompensation i form av forsknings-/kompetensutvecklingstid till prefekter och även framöver enhetsföreståndare efter avslutad mandatperiod.

Uppföljningskriterier

Även de framtida erfarenheterna från de nya samarbetsformerna kommer att påverka uppdraget till prefekt. Svårt att identifiera andra lämpliga uppföljningskriterier.

Visionsmål 4.8 Universitetets tillgänglighet och ändamålsenlighet för medarbetare och studenter när det gäller information och lokaler har ökat i jämförelse med 2015.

Analys

Viktig fråga på universitetsnivå, men kräver ingen särskild prioritering i dagsläget för fakulteten.

Visionsmål 4.9 Universitets klimat- och miljöpåverkan har minskat i jämförelse med 2015.

Analys

Viktig fråga på universitetsnivå, men kräver ingen särskild prioritering i dagsläget för fakulteten. Svårt att hitta jämförelsepunkter på fakultetsnivå.

Visionsmål 4.10 Universitetet har i alla verksamheter ett systematiskt arbetsmiljöarbete som är integrerat i verksamhetsprocessen.

Analys

Viktig fråga på universitetsnivå och ingår i de lagstadgade uppdragen. Förändringarna i delegationsordningen gör att fakulteten får arbeta med arbetsmiljöfrågorna utifrån ett annat angreppssätt.

Strategier

Skapa en fungerande organisation för arbetsmiljöarbetet inom fakulteten och utforma handläggningsrutiner för uppföljning av institutionernas arbetsmiljöplaner.

Integrera arbetsmiljöarbetet i likhet med organisationen för lika villkor. Ge institutioner och enheter stöd i deras planarbete genom att skapa mallar för planskrivandet.

Fakulteten anordnar regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.

Uppföljningskriterier

Årlig uppföljning av institutioner och enheters planer. Regleras i delegationsordningen

Kommentar kring hur resultat av ”Utvärdering av forskningskontrakten vid Umeå universitet” har tillvaratagits i VP 2016-2019

Inledningsvis kan det konstateras att utvärderingsgruppens bedömning av fakultetens arbete med visionsdokument och verksamhetsplaneringen motsvarar i stort sett fakultetsledningens egen bedömning och planering. De områden som har lyfts fram som prioriterade av utvärderarna är precis de delar som fakultetsledningen hade prioriterat under den första fasen av arbetet med Vision 2020. Detsamma kan sägas om de områden som inte är lika framhävda.

Utvärderingsgruppen ansåg att fakulteten har haft höga ambitions- och genomförandenivåer för ”Karriärvägar och anställningsvillkor”. Minskningen av resurser som följt av den uteblivna förstärkningen av universitetets forskningsanslag i årets statsbudget innebär dock att fakulteten måste skära ned sina ambitioner något. Även om fakulteten fortfarande har möjligheten att introducera ett system med sabbatsterminer från och med ht 2016, kommer fakulteten att avstå från att göra satsningar på de mest framgångsrika professorerna. Likaså kommer satsningen på biträdande lektorat vara beroende av hur många Wallenberg Academy Fellows och Pro Futura innehavare fakulteten behöver medfinansiera.

Även ambitionen och genomförandet av arbetet med ”Forskningsmedel och infrastruktur” har bedömts som höga. Här kommer fakulteten att fortsätta i den inslagna riktningen. Den positiva utvecklingen av forskningsmedel men också publicering kan tas som indikation på att fakulteten rör sig i rätt riktning.

Utvärderarna bedömde fakultetens ambition och genomförande av aktiviteter kring ”Utbildning på forskarnivå” som ”god/hög” respektive ”rimlig”. Detta motsvarar fakultetens egen bedömning eftersom flera av aktiviteter inom detta område har varit planerade för planeringens andra period. Fakulteten avser därför att i stort sett följer sina tidigare fastslagna strategier. Det kan dock nämnas att fakulteten kommer att genomföra en särskild utvärdering av mindre forskarutbildningsämnen med syfte att klarlägga huruvida ytterligare samordningsmöjligheter för dessa ämnen finns. Resultaten av en sådan översyn kommer också att vara avgörande för införandet av ytterligare forskarskolor inom fakulteten. Arbetet planeras att påbörjas på ht 2016.

Som utvärderarna konstaterar har ”Samhällsutmaningar” spelat en mindre uttalat roll inom fakultetens verksamhetsplan. Detta kan i linje med utvärderarnas mening förklaras att samhällsvetenskaperna naturligtvis ägnar sig åt samhällsutmaningar (liksom t.ex. medicinska fakulteten nog kan antas ägna sig åt medicinska utmaningar). För att göra målet meningsfullt i ett samhällsvetenskapligt sammanhang har fakulteten därför redan initialt valt att förstå detta mål i relation till Horizon 2020 och EU-finansiering. Vi delar utvärderingsgruppens bedömning att ambitionen och genomförande i detta sammanhang har varit ”goda” och ”rimliga”, också för att detta område i vår planering huvudsakligen återfanns under senare delen av planeringsperioden. Den mest konkreta åtgärd som hittills har genomförts för att flytta fakultetens positioner framåt är en kartläggning av fakultetens forskning. Denna förväntas nu ge förutsättning att starta ett proaktivt samarbete med Grants Office för att kunna identifiera för fakultetens forskare relevanta utlysningar. I detta sammanhang har två nya strategier integrerats i vårt arbete; 1) fakulteten genomför regelbundna seminarier i samarbete med Grants Office för att uppmärksamma finansieringsmöjligheter samt 2)

fakulteten prövar vilket administrativt stöd som kan underlätta arbetet med EU-finansiering. Med detta avser fakulteten att komplettera de åtgärder t.ex. med avseende till internationalisering som sedan tidigare har varit del av visionsarbetet.

Avslutningsvis kan det konstateras att fakulteten är fortsatt optimistiskt att kunna stärka möjligheter att kunna bedriva konkurrenskraftig forskning och utbildning, inte minst på grund av de åtgärder som har genomförts inom ramen för Vision 2020-arbetet.

Dieter K. Müller
Dekan

Riktlinjer för utseende av sakkunniga

Utannonserad anställning	Antal sakkunniga	Sakkunnigas kompetensnivå
Professor	2	– Professor – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Universitetslektor	2 ¹	– Professor eller docent – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Biträdande universitetslektor	2 ²	– Professor eller docent – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Forskarassistent	1	Professor eller docent

---

¹ Vid fall där endast en sökande till en utannonserad anställning som universitetslektor bedöms som behörig räcker det med en sakkunnig.

² Vid fall där endast en sökande till en utannonserad anställning som biträdande universitetslektor bedöms som behörig räcker det med en sakkunnig.

Ansökan om befordran	Antal sakkunniga	Sakkunnigas kompetensnivå
Professor	2	– Professor – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Universitetslektor med doktorsexamen + 15 hp högskolepedagogisk utbildning	0	–
Universitetslektor med doktorsexamen men utan 15 hp högskolepedagogisk utbildning	0	Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Universitetslektor utan doktorsexamen baserad på särskild pedagogisk skicklighet	2	– Docent – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Universitetslektor utan doktorsexamen baserad på insatser inom utveckling och ledning av personal	2	– Docent – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A
Universitetslektor utan doktorsexamen baserad på samverkan med det omgivande samhället	2	– Docent – Särskild prövning för motsvarandebedömning av högskolepedagogisk utbildning enligt bilaga A

Bilaga A

Högskolepedagogisk utbildning – mall för motsvarandebedömning

(Dnr 502-1127-10, reviderad vid Dekanens beslutsmöte 2012-02-27)

1. Endast utbildning och kurser på högskolenivå kan bli föremål för motsvarandebedömning
2. Maximalt 7,5 hp kan tillgodoräknas genom motsvarandebedömning

Utbildning	Motsvarande högskolepedagogisk utbildning
Kandidat-, magister - eller masterutbildning i pedagogik	6 hp
Lärarexamen	6 hp
Doktors-/licentiatexamen i pedagogik	7,5 hp
Doktors-/licentiatexamen i pedagogiskt arbete	7,5 hp
Enstaka kurser i pedagogik (eller liknande) av relevans för det högskolepedagogiska området	Motsvarandebedömning i särskild ordning